

BCC DOBERDOB IN SOVODNJE
www.bccdos.it

Doberdob, Sovodnje, Ronke,
Standrež, Gorica, Tržič

Povsod, kjer nas potrebujete.

Kapitan Marco Sulli iz Križa o svojem delu pri družbi Chevron in o naftni ekološki katastrofi v Mehiškem zalivu

27

Srečanje z Barbaro Ferluga, dobitnico drugega mesta na vseslovenskem tekmovanju za Cankarjevo priznanje

5

ZKB 1908
Razlikujemo se.
www.zkb.it

Primorski dnevnik

NEDELJA, 6. JUNIJA 2010

Št. 133 (19.840) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Mladi na razpotjih potrebujejo pomoč

DANIEL RADETIČ

V goriški pokrajini je razširjenost drog pod italijanskim povprečjem, ne glede na to pa je med silami javnega reda sprožil alarmni zvonec podatek, da vse več mladih posega po trdih mamilih. Število odvisnikov na Goriškem se sicer v zadnjem letu naj ne bi povišalo, med zasvojenici pa je baje veliko takih, ki so prešli od uživanja marihuane in hašiša na kokain in heroin. To je nedvomno posledica hudih osebnostnih stisk, ki jih doživljajo odvisniki, hkrati pa je zaskrbljujoče iz družbenega vidika, saj si po besedah sil javnega reda zasvojenici s trdimi drogami pogosto priskrbijo denar za mamila tudi s tatvinami, krajami in drugimi kaznivimi dejanji.

Da je droga v Sloveniji veliko cenejša, je splošno znano; zato je poleg sodelovanja med slovenskimi in italijanskimi kriminalisti nujno okrepiti stike med zdravstvenimi ustanovami, ki se ukvarjajo z zdravljenjem odvisnosti. Na italijanski strani je opaziti predvsem veliko podhranjenost v smislu preventivnih dejavnikov, kar pomeni, da mladi večinoma niso dovolj seznanjeni s škodljivostjo uživanja mamil. Pogostoma ne poznajo posledic, ki jih povzročata droga, zato pa je še toliko bolj potrebno, da so o njeni nevarnosti čim prej obveščeni. Pomembno vlogo pri ozaščanju mladih imajo seveda šole, o drogi pa je treba nedvomno spregovoriti tudi znotraj družinskih krogov. Starši morajo nuditi oporo svojim otrokom, ki med odraščanjem naletijo na številna razpotja, saj je izbira prave poti vse prej kot lahka.

G20 - Finančni ministri držav skupine so v Južni Koreji sprejeli vrsto priporočil

Z vrha G20 tudi poziv za sanacijo javnih financ

Berlusconi za sprejem izboljševalnih predlogov opozicije

GORIŠKA BRDA - Vaba za ljudi z vseh koncev

Praznične češnje

Čeprav je češenj tudi za 40-odstotkov manj kot lansko leto, ima praznik izredno privlačno silo

GORIŠKA BRDA - Lepo vreme je na praznik češenj v Brda privabilo veliko število ljudi z vseh koncev Slovenije, bližnjih območij Italije, Hrvaške in Avstrije. Praznične ponudbe in razposajenega vzdušja pa so bili veseli tudi gost-

je iz bolj oddaljenih krajev, ki se v Brdih v teh dneh zadržujejo več časa. Gre za obiskovalce iz Francije, Velike Britanije in ZDA. V času praznika je vseh 400 nočitvenih kapacitet v Brdih zasedenih. Čeprav je češenj zaradi dežja in mraza

po oceni Bricev tudi za 40-odstotkov manj kot lansko leto, največ pa jih bo zrelih šele prihodnji vikend, letošnji briški praznik po privlačni sili nikakor ne zaostaja za izvedbami minulih let.

Na 12. strani

BUSAN, RIM - Z vrha finančnih ministrov držav skupine G20, ki se je končal v južnokorejskem Busanu, je prišla potrditev o pospeševanju globalne gospodarske rasti, vendar najnovejši pretresi na finančnih trgih opozarjajo, da izzivov še ni konec, je zapisano v sklepnem dokumentu. Ministri so opozorili tudi na nujnost sanacije javnih financ, s katero se v tem času ukvarja tudi Italija. Premier Silvio Berlusconi je včeraj izrazil pripravljenost za sprejem izboljševalnih predlogov opozicije v parlamentarni razpravi, vendar pod pogojem, da ostane skupna vrednost rebalansa nespremenjena na ravni 24,9 milijarde evrov.

Na 2. strani

SLOVENIJA Referendum o arbitražnem sporazumu

LJUBLJANA - Danes bo v Sloveniji referendum o arbitražnem sporazumu o meji s Hrvaško. Na referendumu ima pravico glasovati 1,7 milijona volivcev, ki bodo svoj glas lahko oddali med 7. in 19. uro na približno 3400 voliščih po državi. Ob glasovanju v Sloveniji bo glasovanje potekalo tudi na 34 diplomatsko-konzularnih predstavništvi (vključno v Trstu), kjer bodo volišča odprta med 9. in 17. uro po lokalnem času, postopek glasovanja pa bo potekal na enak način kot v Sloveniji. Že danes ob 19. uri bodo objavljeni izidi predčasnega glasovanja, uradni izidi pa bodo znani predvidoma 29. junija.

Na 2. strani

POHIŠTVO KRALJ

PROJEKTIRANJE IN OPREMLJANJE NOTRANJIH PROSTOROV

POHIŠTVO VRATA STOPNIŠČA POHIŠTVENI DODATKI MIZARSTVO

UL. CARSIJA, 45 OPČINE (Nasproti gasilske postaje)
Tel. 040/213579
Fax 040/2159742
e-mail: info@kralj.it

Draguljarna Skerlavai
Trst, Ul. Battisti, 2
Tel. 040-7606012

Bani: vojašnica naj postane park

Na 4. strani

Okoljevarstveniki iz Gorice za sožitje pešcev in kolesarjev

Na 9. strani

Goriški Slovenci v Svobodni misli

Na 9. strani

SSk se je srečala z deželni odborniki

Na 26. strani

G20 - V južnokorejskem Busanu se je končal vrh finančnih ministrov

Globalno gospodarstvo čakajo pomembni izzivi

V Italiji vlada pri korekciji javnih računov pripravljena sodelovati z opozicijo

BUSAN, RIM - Najnovejši »presi na finančnih trgih nas opominjajo, da pomembni izzivi za globalno gospodarstvo ostajajo«, je zapisano v sklepnem dokumentu vrha finančnih ministrov skupine G20, ki se je končal v južnokorejskem Busanu. Na vrhu so ocenili, da se gospodarsko ožvljanje »nadaljuje hitreje od pričakovanj, čeprav z različnimi stopnjami med državami in regijami«.

Države G20 so pozdravile skupno akcijo Evropske unije (EU), Evropske centralne banke (ECB) in Mednarodnega denarnega sklada (FMI) za obrambo evra, vendar ob tem pozivajo države z javnobilančnimi težavami, naj »pospešijo finančno konsolidacijo«. Najnovejša krize namreč kažejo na »pompen vzdržnih javnofinančnih politik in na potrebo, da države vzpostavijo verodostojne ukrepe, ki ne bodo zavirali rasti«. Veliko pozornosti so finančni ministri posvetili tudi bankam, čeprav predlog o posebnem davku na bančno poslovanje ni prodl. Veljaven pa ostaja rok do leta 2012, ko bo morala začeti veljati bančna reforma Basel 3.

Ameriški zakladni minister Timothy Geithener se je posebej ustavljal pri Evropi, od katere pričakuje, da bo uredila svoj bančni sistem, in pri državah, kot sta Nemčija in Japonska, ki morajo pospešiti svoje notranje povpraševanje, namesto da se usmerjajo zgolj na izvoz. ZDA so tudi potrdile svoj pritisk na Evropo, da objavi rezultate testiranja trdnosti svojih bank, o kateri onstran Atlantika očitno dvomijo.

V Italiji se medtem nadaljuje razprava in polemika okrog vladnega načrta za korekcijo javnih računov, v zvezi s katero so sodniki včeraj potrdili napovedano stavko. Premier Silvio Berlusconi pa se je omeščal do opozicije in napovedal, da bo vlada v parlamentu upoštevala predloge opozicije, če bodo ti konstruktivni in če ne bodo vplivali na znižanje predvidenega prihranka v višini 24,9 milijarde evrov. »Mi smo pripravljene na soočanje z opozicijo v parlamentu in če bodo predlogi izboljševalni, jih bomo upoštevali, čeprav smo bili doslej deležni le zmerjanja,« je dejal premier v včerajšnjem video sporočilu podpornim krožkom svoje stranke. Ob tem je dodal, da ni bilo vzdržno doslej in je še manj sedaj, v času globalne krize, da javna poraba absorbira 50 odstotkov vsega bogastva, ki ga država proizvaja. Velika večina državljanov zato razume, da je potreben zasuk, je bil pričnan Berlusconi.

Prizorišče zasedanja finančnih ministrov držav skupine G20 v Južni Koreji

ANSA

GAZA - Ladjo Rachel Corrie, namenjeno v Gazo, je prestregla izraelska mornarica

Irsko humanitarno ladjo na miren način pospremili v izraelsko пристanišče Ašdod

Izraelska vojaška ladja spremlja Rachel Corrie v pristanišče Ašdod

ANSA

GAZA - Izraelske sile so irsko ladjo Rachel Corrie z mednarodno humanitarno pomočjo za območje Gaze včeraj pozno popoldne pospremili v izraelsko pristanišče Ašdod. Ladjo je namreč pred tem zgodaj zjutraj prestregla izraelska mornarica in ji onemogočila prihod v Gazo.

Izraelska mornarica je ladjo Rachel Corrie blokirala s tremi vojnimi ladjami in zahtevala, naj vpluje v Ašdod, od koder naj bi mednarodno pomoč prepeljali do Gaze. Posadka ukaza ni spoštovala, zato jo je izraelska vojska zasegla in pospremila v pristanišče Ašdod. Posadka in potniki na ladji se pri tem niso upirali.

Izraelski premier Benjamin Netanjahu je pozdravil miroljuben zaseg ladje. »Danes smo videli razliko med ladjo z mirovnimi aktivisti, s katerimi se ne strinjamo, vendar spoštujemo njihovo pravico do drugačnega mnenja, in med ladjo sovraštva, ki so jo organizirali nasilni turški teroristični ekstremisti,« je dejal Netanjahu.

Ladja Rachel Corrie - ime je dobila po ameriški študentki, ki jo je leta 2003 med protesti v Gazi do smrti povozil izraelski vojaški buldožer - bi morala biti po prvotnih načrtih v konvoju šestih ladij, ki so jih v ponedeljek v mednarodnih vodah napadle izraelske sile. Ladje z več kot 600 potniki so proti obubožanemu območju Gaze, za katerega že od leta 2007 velja popolna blokada, vozile približno deset tisoč ton pomoči.

V operaciji izraelskih komandosov je pred dnevi umrlo najmanj devet ljudi, med njimi osem turških državljanov in Turke z ameriškim državljanstvom, kar je v svetu in še posebej v Turčiji sprožilo ostre obsodbe. Tožilci v Carigradu so zato odprli preiskavo proti vodilnim izraelskim predstavnikom - Netanjahuju, obrambnemu ministru Ehudu Baraku in načelniku generalštaba izraelske vojske Gabiju Aškenaziju. Če bodo zbrali dovolj dokazov, bodo proti njim vložili obtožnice zaradi umora, telesnih poškodb, napada na turške državljanje na odprtem morju in piratstva. (STA)

CIPER - Na srečanju z visokimi predstavniki države med tridnevni obiskom

Benedikt XVI. v Nikoziji o pomenu osebnih odnosov pri reševanju konfliktov

NIKOZIJA - Papež Benedikt XVI., ki nadaljuje tridnevni obisk na Cipru, se je včeraj sestel z visokimi predstavniki države. O ciprskem vprašanju neposredno ni govoril, je pa izpostavil pomen »osebnih odnosov« pri reševanju »občutljivih političnih situacij«. »Osebnostni odnosi pogosto predstavljajo prvi korak izgradnje zaupanja in sčasoma tudi trdnih prijateljskih vezi med posamezniki in med narodi,« je papež dejal na srečanju s ciprskim predsednikom Demetrisom Hristofiasom, predstavniki civilne družbe in diplomatskim zborom v predsedniški palači v Nikoziji.

Ciprski predsednik pa je v svojem nagovoru med drugim govoril o »boleči vojaški okupaciji« Turčije in spomnil, da Nikozija ostaja »zadnje razdeljeno evropsko glavno mesto«. Svet je zato pozval, naj pritisne na Turčijo za končanje zasedbe severnega dela Cipra.

Papež se je drugi dan tridnevnega romanja včeraj srečal tudi z vodjo avtokefalne Pravoslavne cerkve na Cipru, nadškofom Hrisostomosom II.. Pri tem je pozval k podpori krščanskim skupnostim na Bližnjem vzhodu in dodal, da so življenjskega pomena za mir v regiji.

Zaradi oboroženih konfliktov in težkih eko-

nomskih razmer se je iz Svete dežele, Iraka in drugih območij v regiji v minulih letih izselilo več tisoč kristjanov. »Nič ne more ostati brezbrizen do potrebe po podpori kristjanom v nemirni regiji, zato da bi lahko starodavne Cerkve živele v miru in se razvijale,« je dejal Benedikt XVI., ki je pozno popoldne v Nikoziji vodil tudi mašo.

Tokratni je prvi obisk kakega papeža na tem od leta 1974 razdeljenem otoku in nasploh prvo potovanje Benedikta XVI. v kako pretežno pravoslavno državo.

Glavni namen obiska poveljarja Rimskokatoliške cerkve na otoku je izboljšati odnose s pravoslavci, ki predstavljajo skoraj 80 odstotkov prebivalcev Cipra, in znova združiti kristjane na Bližnjem vzhodu.

Benedikt XVI. bo obisk na Cipru izkoristil tudi za srečanje z voditelji katoliških cerkva na Bližnjem vzhodu in za predstavitev delovnega dokumenta za pripravo posebne sinode bližnjevzhodnih škofov, ki bo oktobra v Vatikanu.

Med potovanjem papež ne bo obiskal severnega dela otoka, mednarodno nepriznane Turške republike Severni Ciper, ni pa izključeno, da se bo med obiskom srečal z muslimansko skupnostjo, ki živi na grškem delu otoka. (STA)

Papež in Hristofias pred Makariosovim spomenikom

ANSA

SLOVENIJA - Meja s Hrvaško

Danes referendum o arbitražnem sporazumu

LJUBLJANA - Danes bo v Sloveniji referendum o arbitražnem sporazumu o meji s Hrvaško. Referendumsko vprašanje na glasovnici se bo glasilo: »Ali ste za to, da se uveljavi zakon o ratifikaciji arbitražnega sporazuma med vlado Republike Slovenije in vlado Republike Hrvaške, ki ga je sprejel državni zbor na seji dne 19. aprila 2010?«

Po Sloveniji bo odprtih 3380 rednih volišč, skupaj s posebnimi volišči - na diplomatsko-konzularnih predstavništvih, za invalide in tistimi za glasovanje zunaj kraja stalnega prebivališča - pa bo volišč okrog 3800. Volilno pravico na tokratnem referendumu ima 1.705.848 volivk in volivcev.

Volišča se bodo po državi odprla ob 7. uri, zaprla pa ob 19. uri. Ob glasovanju v Sloveniji bo glasovanje potekalo tudi na 34 diplomatsko-konzularnih predstavništvih (vključno v Trstu, kjer bodo volišča odprta med 9. in 17. uro po lokalnem času, postopek glasovanja pa bo potekal na enak način kot v Sloveniji. Na diplomatsko-konzularnih predstavništvih sicer lahko glasujejo slovenski državljani, ki v tujini živijo stalno, in tisti, ki bodo na dan glasovanja v tujini začasno.

Po zaprtju volišč bodo volilni odbori in komisije začeli s štetjem glasovnic, na spletni strani Državne volilne komisije pa bodo nato sproti objavljali preštete glasove. Že ob 19. uri bodo objavljeni izidi predčasnega glasovanja, nato pa bodo podatki v računalniško mrežo prihajali sproti. V ponedeljek bodo k izidom glasovanja prišli tudi glasove, ki bodo prispeli po pošti iz Slovenije. Na izid referenduma pa lahko ob tesnem rezultatu vplivajo tudi glasovnice, ki bodo prispeli po pošti iz tujine, na katere bo treba počakati do 14. junija. Tedaj bodo znani končni, a še vedno neuradni izidi referenduma. Uradni izidi bodo znani predvidoma 29. junija.

Medvedjev in Merklova

za nove sankcije proti Iranu

MOSKVA - Ruski predsednik Dmitrij Medvedjev je po srečanju z nemško kanclerko Angelo Merkel v Meisebergu blizu Berlina dejal, da so se članice Varnostnega sveta Združenih narodov dogovorile o novih sankcijah proti Iranu. Merklova je ob tem dodala, da bi lahko VS ZN sankcije sprejel že »v bližnji prihodnosti«. Medvedjev, ki je sklenil dvodnevni obisk v Nemčiji, in Merklova sta govorila še o drugih temah. Med drugim sta se zavzela za tesnejše sodelovanje med EU in Rusijo na področju varnosti. Na dnevnem redu pogovorov se je znašlo tudi vprašanje stabilnosti evra.

V vzhodni Evropi težave zaradi poplav

VARŠAVA - Močno deževje in poplave še naprej povzročajo težave na Poljskem, Slovaškem, Madžarskem, v Srbiji in na Hrvaškem. Na Poljskem so poplave terjale tri smrtne žrtve, domove pa je moralo zapustiti 3000 ljudi. Na Slovaškem so razglasili izredne razmere, na Madžarskem pa so evakuirali več kot 2300 ljudi.

SLOVENSKI IZOBRAŽEVALNI KONZORCIJ (SLOV.I.K.)

Razpisa za programa Ekstra in Multi v študijskem letu 2010-2011

Slovenski izobraževalni konzorcij (Slov.I.K.) je pred kratkim objavil razpise za programe, ki se bodo izvajali v prihodnjem študijskem letu 2010-2011. Gre za programa, namenjena univerzitetnim študentom in dijakom višjih srednjih šol: to sta obdiplomski Multidisciplinarni program za kakovostno kadrovsko rast in obšolski program Ekstra – slednji je sad sodelovanja med Slov.I.K.-om in Dijaškim domom Simona Gregoričiča iz Gorice.

Multidisciplinarni program in program Ekstra sta neprofitna, družbeno naravnava programa. Izvajanje Multidisciplinarnega programa omogočajo članice konzorcija, tako da študentom ni treba plačevati šolnine, ki bi sicer našla kar 3.500 evrov letno. Za dijake, ki bodo obiskovali program Ekstra, pa sta za leto 2010-2011 predvideni dve stipendiji, ki bosta skoraj v celoti predvideno šolnino.

Program Ekstra se izvaja v prenovljenih prostorih, ki so jih namenu predali lani, letos pa so jih še dodatno opremlili. V prvem nadstropju poslopja C v KBcentru imajo študenti in dijaki na razpolago dve sodobno opremljeni predavalnici, študijsko sobo in računalniško sobo, primerno za individualni študij in raziskovalno delo. Multidisciplinarni program pa se izvaja delno v Gorici na sedežu Slov.I.K.-a in delno v Trstu na sedežu Ad formanduma. V nadaljevanju objavljamo povezetek obeh razpisov. Celotno besedilo je objavljeno na spletni strani www.slovik.org, za informacije pa je na razpolago e-nabiralnik info@slovik.org.

Program Ekstra: novost Dijaškega doma S. Gregoričiča in Slov.I.K.

Razpis, namenjen bodočim dijakom 1., 2. in 3. letnika višjih srednjih šol, je odprt do 27. avgusta

Ekstra je obšolski program, ki dijakom višjih srednjih šol ponuja možnost učenja, dodatnega in dopolnilnega izobraževanja, študijskega usmerjanja in druženja. Od dijakov, ki se vpišejo na program, se pričakuje splošna razgledanost in kulturna osveščenost, zanimanje za aktualne teme, radovednost, želja po osebni in študijski uveljavitvi.

Dejavnosti, ki so predvidene po programu, bodo potekale med šolskim letom od ponedeljka do petka v popoldanskem času med 14. in 18. uro. Najprej bodo dijaki obdvojali v dijaškem domu, od 15. do 18. ure pa bodo v prostorih Slov.I.K.-a, kjer bodo lahko sami ali v skupini študirali ob pomoči tutorjev. V tem času bodo imeli dijaki možnost prostega izhoda iz prostorov Slov.I.K.-a in KBcentra, kar jim bo omogočalo, da opravljajo še druge popoldanske dejavnosti. Tutorji bodo dijakom nudili osnovno strokovno pomoč in jih usmerjali pri študiju.

V redne dejavnosti so vključni še krajši tečaji poslovne komunikacije v slovenskem in angleškem jeziku ter računalništva. Glede na želje in potrebe dijakov bodo lahko med letom organizirane še individualne ali skupinske instrukcije z različnih predmetnih področij, tečaji tujih jezikov s pripravo na mednarodne izpite, krožki s pripravo na tekmovanja in različne dejavnosti v času počitnic.

Na program se lahko vpišejo dijaki, ki so opravili 8-letno izobraževanje na osnovnih in nižjih srednjih šolah v slo-

venskim učnim jezikom v Italiji ter zaključni izpit na eni od nižjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji in ki so se vpisali na eno od višjih srednjih šol v slovenskim učnim jezikom v Italiji.

Za leto 2010-2011 je razpisanih osem vpisnih mest v prvem in osem vpisnih mest v drugem letniku programa. V prvi letnik programa se vpišejo dijaki, ki bodo v šolskem letu 2010-2011 obiskovali 1. razred višjih srednjih šol, v drugo letnik pa tisti, ki bodo obiskovali 2. ali 3. letnik teh šol.

Kandidati morajo izpolnjeno prijavnico z vso razpisno dokumentacijo oddati do 27.08.10. Prijavnico s prilogami naj kandidati naslovijo na Slov.I.K., Korzo Verdi 51, 34170 Gorica s pripisom: PRIJAVNICA ZA VPIS NA PROGRAM EKSTRA – 1. LETNIK.

Vse informacije in razpisna dokumentacija so na spletni strani www.slovik.org.

Multidisciplinarni program za kakovostno kadrovsko rast

Razpis, namenjen univerzitetnim študentom, je odprt do 15. septembra.

Multidisciplinarni program za kakovostno kadrovsko rast je triletni ciklični obdiplomski študijski program. Vsak ciklus traja po eno šolsko leto, celoten ciklus programa se zaključuje v treh letih.

Organizirane oblike študijskega dela, predvidene po programu, so predavanja, seminarji, delavnice, obiski podjetij in druge oblike dela. Te dejavnosti potekajo praviloma med študijskim letom ob sobotah zjutraj, v skupnem obsegu 60 ur.

Poleg tega so po programu za leto 2010-2011 predvidene še dodatne in dopolnilne dejavnosti: tečaj poslovne komunikacije v slovenskem jeziku, tečaj poslovne komunikacije v angleškem jeziku in tečaj računalništva, ki potekajo praviloma med študijskim letom ob petkih popoldne, ter obiskovanje Discover management programa na IEDC-Poslovni šoli Bled (9 dni v mesecu juliju) in delovna praksa.

Na program se lahko vpišejo študenti, ki so opravili maturo na eni od višjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji po letu 2000, še niso dopolnili 30. leta starosti in so vpisani na kateri koli na univerzitetni (dodiplomski, magistrski ali doktorski) študij.

Od študentov se pričakuje splošna razgledanost in kulturna osveščenost, zanimanje za aktualne teme, radovednost, želja po osebni in poklicni uveljavitvi.

Za leto 2010-2011 je razpisanih petnajst vpisnih mest v vseh treh letnikih programa.

Kandidati morajo izpolnjeno prijavnico z vso razpisno dokumentacijo oddati do 15.09.2010. Prijavnico s prilogami naj kandidati naslovijo na Slov.I.K., Korzo Verdi 51, 34170 Gorica s pripisom: PRIJAVNICA ZA VPIS NA MULTIDISCIPLINARNI PROGRAM – 1. LETNIK.

Študenti, ki so že obiskovali Multidisciplinarni program, morajo do 15. septembra potrditi vpis v višji (2. ali 3.) letnik.

Vse informacije in razpisna dokumentacija so na spletni strani www.slovik.org.

SLOV.I.K.

SLOVENSKI IZOBRAŽEVALNI KONZORCIJ

KB
1909

Skgz
SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA

BCC
CREDITO COOPERATIVO
ZADRUŽNA BANKA

Doberdò e Savogna
Doberdob in Sovodnje

cogeco

KB invest
S.p.A.

S K L A D
TRINKO
ASSOCIAZIONE

TRŽAŠKA
MATICA

Jadranska Financna Družba d.o.o.
Societa Finanziaria Adriatica s.r.l.

SDGZ
URES

AD FORMANDUM
impresa sociale - socialno podjetje

Dijaški dom
Simon Gregoričič

Sklad I Fondazione
DORČE SARDOČ
ONLUS

KULTURNI
DOM
GORICA

TM tmedia

G Graphart

IEDC
Best School of
Management
A School with a View

UNIPOL
ASSICURAZIONI

EURO
SERVIS

ZKB
1908

Koimpex
group services

DOM Immobiliare

POTOVALNI URAD

AURORA VIAGGI

Od daljnega 1963. VESTNO SKRBIMO ZA VAŠA POTOVANJA IN POČITNICE

ENODNEVNI AVTOBUSNI IZLETI

Bohinj, Zagreb, Brioni, Čipke v Idriji,
Gorski Kotar, Višarje, Vršič

AVTOBUSNI IZLETI

Plitviška jezera	26. – 27.06.
Dolina Rena	01. – 05.07.
Švica	07. – 12.07.
Festival LENT v Mariboru	10. – 11.07.
Berlin	19. – 24.07.
Blejska noč na Bledu	24. – 25.07.
Dolina Aoste	01. – 04.08.
Brno in Olomouc	06. – 09.08.
Plitviška jezera	14. – 15.06.
Bodensee	14. – 17.08.
Dresden	19. – 23.08.
Srednja Dalmacija	26. – 29.08.
Romunija – velika tura	30.08. – 09.09.

...pa še v septembru: SRBIJA Beograd in samostani, Barcellona, Gradec, Romantična cesta, Budimpešta in Pečš, Črna gora

POTOVANJA – LETALO

ŠKOTSKA in otok Skye 12. - 19.07.

še zadnja mesta

MADRID in ANDALUZIJA 23. - 30.09.

... pa še NAMIBIJA, MAROKO,
RAJASTAN in AGRA, MEHIKA in GVATEMALA

AURORAFEST 2010

enkratne ponudbe tedenskega bivanja v termah,
prevoz vključen:

julij	OLIMJE
september	ROGAŠKA SLATINA
oktober	RADENCI
november	ŠMARJEŠKE TOPLICE

Iz našega kataloga WELLNESS & MONTI MARI:
vsako nedeljo avtobus za slovenska zdravilišča, od
junija dalje avtobus tudi za poletni oddih v hribih v
Kranjski gori in v Gorskem Kotarju ali pa pri morju
na Lošnju in na Krku

Za počitnice v GRČIJI, ŠPANIJI in TUNIZIJI odlična
ponudba in zagotovljen avtobusni prevoz do Brnika!

POTOVALNA AGENCIJA AURORA, UL. MILANO, 20 TRST

TEL 040 631300 FAX 040 365587

E-MAIL aurora@auroraviaggi.com

URL www.auroraviaggi.com

URNIK:

ponedeljek - petek 9.00 - 12.30 in 15.30 - 18.30
četrtek no stop 9.00 - 18.30, sobota 9.00 - 12.00

Zaupajte
izkušnosti!

BANI - Srečanje DS in SSK z domačini

Banovci proti gradnjam na območju vojašnice

Zbrali 1.600 podpisov proti določilu novega občinskega regulacijskega načrta

Novo naselje namesto stare vojašnice pri Banih? Ne, hvala, so v petek že spet odgovorili domačini na večero o novem regulacijskem načrtu, ki sta ga priredili pokrajinski tajništvi Demokratske stranke in Slovenske skupnosti.

Krajani so nakazali drugo, njim in kraškemu okolju bolj prijazno rešitev: ohranitev tistih stavb in zgradb na območju nekdanje kasarne, ki jih je zaščitilo spomeniško varstvo, vse ostalo pa naj bi spremenili v park. V ta namen so zbrali 1.600 podpisov, ki so jih priložili k skupnemu pardiško-banovskemu ugovoru proti gradbenemu divjanju na območju obeh vas.

Večera na sedežu društva Grad so se udeležili številni domačini in krajani drugih vzhodnokraških vasi. Njim so pokrajinski tajnik Demokratske stranke Roberto Cosolini, tržaški občinski svetnik te stranke Stefano Ukmar, pokrajinski tajnik Slovenske skupnosti Peter Močnik, občinski svetnik te stranke Igor Švab in predsednik vzhodnokraškega rajonskega sveta Marko Milkovič nakazali sedanje »stanje« novega občinskega regulacijskega načrta. Občina bo morala »odgovoriti« na 18 obvezujočih pomislekov deželne uprave. Tako bo morala tudi pojasniti, zakaj je črtala zazidljivost na številnih manjših površinah in osredotočila zazidljivost na tako imenovanih strateških conah, kakršno je na primer območje bivše vojašnice pri Banih.

Občina bo morala vzeti v pretres 1141 ugovorov in pomislekov. O le-teh bo morala najprej razpravljati občinska komisija za urbanistiko, ki bo morala vzeti v pretres tudi dogovor tržaškega župana Roberta Dipiazze z vojaško domeno o prevzemu nekaterih nekdanjih vojaških objektov (kot je na primer vojašnica pri Banih). Komisija naj bi začela s svojim delom v kratkem, saj se županu Dipiazzi mudi in želi, da bi bil ves postopek o obravnavi ugovorov in pomislekov končan do konca julija. V tej zvezi je spet govor o »tajnih sejah« urbanistične komisije. DS in SSK sta s Cosolinijem in Močnikom napovedali, da bosta priredili javno srečanje, čim jim bo posredovana dokumentacija o odgovorih občinskih uradov na ugovore in pomisleke, svetnik Ukmar pa je predlagal, naj bi se prizadeti Banovci udeležili prve seje urbanistične komisije, da bi preverili, ali jim bo vstop v dvorano dovoljen, ali ne. Domačini so se s predlogom strinjali.

Udeleženci petkovega srečanja pri Banih

KROMA

EVANGELIČANSKA METODISTIČNA IN VALDEŠKA CERKEV - Srečanje

Laični pristop do biološke oporoke

V kratkem bo omogočen vpis v register bioloških oporok - Občuteno pričevanje Beppina Englara

Beppino Englaro (prvi z leve) med včerajšnjim srečanjem

Biološka oporoka zanima Tržačane. Včeraj so napolnili baziliko sv. Silvestra, v kateri je evangeličanska metodistična in valdeška cerkev predstavila svojo po svoje presenetljivo pobudo: ustanovitev registra bioloških oporok, v katerem bodo lahko državljani izrazili svoje hotenje o lastni usodi v primeru, ko bi jim bilo onemogočeno odločiti o svojem življenju.

Srečanje je uvedel vodja tržaške evangeličanske metodistične in valdeške cerkve, pastor Michel Charbonnier. Članica odbora za ustanovitev registra bioloških oporok Diana Frausin je poudarila, da je pravica do samoodločbe ustavno zajamčena, saj jo predvideva 32. člen italijanske ustave. Biološka oporoka je nova, aktualna potreba, porojena po skokovitem razvoju medicinske znanosti. Človek naj bi z oporoko nakazal svoje hotenje o življenju oziroma svoj odnos do življenja v primeru ko bi mu bilo na katerikoli način to v določenem obdobju onemogočeno storiti. Ob tem je

Frausinova poudarila potrebo po tako imenovanem podpornem upravitelju, ki naj bi bil nekakšen garant in bi jamčil za uresničitev v biološki oporoki zapisane zahteve. Biološko oporoko poznajo že v številnih drugih državah, v Združenih državah, v Angliji, v Nemčiji, v Franciji. V Italiji čaka ustrezni zakonski osnutek na razpravo v poslanski zbornici, vprašljivo pa je, ali bo zakon res dopuščal laični odnos do tega etičnega vprašanja.

V razpravo sta posegla docent o zasebnem pravu na tržaški univerzi Paolo Cendon, ki je govoril o pravicah tistega, ki ga čaka smrt, in član valdeške komisije o bioetiki Paolo Ribet, ki se je lotil krščanskega pogleda na biološko oporoko. Najbolj pričakovano in doživeto pa je bilo pričevanje Beppina Englara, očeta, ki se je skoraj dve desetletji boril, da bi svoji nesrečni hčerki Eluani izpolnil to, za kar se je odločila, preden jo je nesreča prikovala na posteljo. Tudi iz njegovih besed je izhajala potreba po laičnem pristopu do biološke oporoke.

OKOLJSKI VPLIVI

Kdo je izrazil mnenje Občine Trst o Koprju?

V zvezi z odklonilno oceno deželnega odbora FJK o državnem prostorskem načrtu za koprsko pristanišče se je včeraj oglašil vodja svetniške skupine Demokratske stranke v tržaškem občinskem svetu Fabio Omero, ki se sprašuje o vlogi Občine Trst pri oblikovanju tega stališča. Ne da bi se spuščal v oceno odločitve deželne uprave, se Omero nanaša na mnenje, ki ga je Deželni posredovalec Občina Trst in ki ga zagotovo ni potrdil občinski svet, tako kot bi ga moral po občinskem statutu.

»Gre za namen spodrsrljaj in torej za nesprijemljivo politično odločitev, da se v zadevo ne vključijo občinski svetniki? In kakšno mnenje so sploh izrazili občinski uradi in občinski odbor?« se sprašuje Omero, glede na to, da je šla vsa zadeva popolnoma mimo občinske skupščine in torej po zgolj ozkem birokratskem tiru.

TRG OBERDAN - Manifestacija

Solidarni s Palestinci, protest proti Izraelu

Nekaj desetih ljudi se je včeraj zbralo ob zelenici sredi Trga Oberdan in protestiralo proti izraelskemu napadu na konvoj ladij mirovnikov, ki so hotele prepeljati v Gazo humanitarno pomoč izžetim Palestincem. Dovolj pokolov v Palestini, Izrael

predstavlja nevarnost za mir na svetu, sta bila napisa, ki so ju nosili protestniki, med katerimi je bila tudi tržaška pokrajinska predsednica VZPI- ANPI Stanka Hrovatin, ki je prebrala proglas združenja o Palestini v italijanščini in slovenščini.

FERNETIČI - Mejna policija prijavila Slovaka V avtu je skrival 9 psičkov pasme čiuaua

Mejna policija je v noči na soboto pri Fernetičih ustavila avtomobil skoda fabia, ki ga je upravljal slovaški državljani. V okviru kontrole so policisti ugotovili, da je bilo v prtljajniku devet niti tri mesece starih psičkov pasme čiuaua, ki so bili zaprti v zaboju. Psički so bili zaprti v prostoru, ki ni bil primeren za dolgo vožnjo in je bil sploh premajhen za tako visoko število živali, poleg tega ni bilo predvideno ustrezno prezračevanje. Sicer ne bi smeli psički zaradi starosti sploh zapustiti matere, kaj šele da bi šli na tako dolgo pot. Živali je pregledal živinozdravnik tržaškega zdravstvenega podjetja in ugotovil, da so bili psički poleg v nesprijemljivih razmerah tudi brez mikročipov, brez ustrezne zdravstvene dokumentacije, brez potnega lista in brez opravljenega cepljenja proti steklini. Policisti so zato 33-letnega Slovaka V. K. prijavi na prostosti, psičke pa so zaplenili. Naj dodamo, da so v zadnjem letu zaplenili skupno 95 psov različnih pasem, ki so jih skušali pripeljati z Madžarske in s Slovaške. Psi so bili vselej brez dokumentacije in niso bili v skladu z zakonskimi predpisi, skoraj vedno pa so jih prevažali v neznoznih pogojih.

Romun kradel v trgovini z oblačili

Policisti s komisariata pri Rocolu so v petek prijavi na prostosti 27-letnega romunskega državljanja P. G., ki je malo prej skušal ukrasti nekaj blaga v neki trgovini z oblačili v mestnem središču. Uslužbenka trgovine je namreč opazila, da se je vedel sumljivo in je o tem obvestila direktorja, ki je poklical policiste. Ti so v trgovini ustavili Romuna in ugotovili, da je imel pri sebi nekaj ukradenega blaga in so ga zato odpeljali na kvesturo.

CANKARJEVO PRIZNANJE - Srečanje z dobitnico absolutnega drugega mesta Barbaro Ferluga

Tekmovala bi tudi, če bi ji tematika ne bila všeč

Na tekmovanju je obravnavala poezijo Alojza Ihana - Navdušena nad slovenščino

Za Cankarjevo priznanje tekmuje že od drugega razreda nižje srednje šole naprej in tudi če bi se znašla pred tematiko, ki ji ne bi bila všeč, bi tekmovala vseeno, saj je navdušena nad slovenščino. Tako razmišlja Barbara Ferluga, dijakinja 3.B razreda znanstveno-fizikalne smeri Liceja Franceta Prešerna, ki je na nedavnem tekmovanju za Cankarjevo priznanje zasedla končno drugo mesto v vseslovenskem merilu, saj je prejela 49 točk na skupnih 50.

Barbara, ki je doma s Kontovela, je listine z bronastim, srebrnim in zlatim priznanjem tekmovanja, ki ga je priredil Zavod Republike Slovenije za šolstvo s ciljem širiti in poglobljati znanje slovenščine, prejela na nedavni slovesnosti na liceju Prešeren skupaj s sedemnajstimi drugimi sošolkami in sošolcem, ki so sodelovali na tekmovanju, pretekli torka pa nas je skupaj z mentorico prof. Nevo Zaghet obiskala v našem uredništvu.

»Moj cilj je bil premagati klasike,« je za šalo povedala Barbara, ki obiskuje študijsko smer, ki ni ravno literarno usmerjena, kar pa ji ni preprečilo, da bi se izkazala ravno v obvladovanju slovenščine in slovenske književnosti. Tema tekmovanja v letošnjem šolskem letu se je glasila Dom tvoje, moje pesmi, Barbara Ferluga pa je vzela v poštev pesniško zbirko Alojza Ihana Salsa, ki je bilo predvidno branje za njeno stopnjo (za ostali stopnji sta prišli v poštev zbir-

Barbara Ferluga bi se tekmovanja udeležila, tudi če ji tematika ne bi bila všeč

KROMA

ka Toneta Pavčka Majnice in majhnice: pesmi mnogih let za mnoge bralce in antologija slovenske erotične poezije V tebi se razraščam, ki jo je uredila Alojzija Zupan Sosič). O Ihanovi zbirki je pisala najprej na šolskem tekmovanju 9. decembra lani: Barbara je uspešno šla skozi to prvo sito, tako da je 2. februarja letos nastopila na regijskem

tekmovanju v Luciji pri Portorožu. Tudi pri tem je bila uspešna in je tako 20. marca letos v Ljubljani nastopila še na državnem tekmovanju. Vsakič je imela na voljo poldrugo uro časa, da napiše svoj izdelek.

Pot do uspeha ni bila lahka, saj se je vsakič znašla pred drugačnim motivom, ki ga je morala obravnavati, poleg tega je morala

komisijo prepričati ne samo z jezikom ter razumevanjem knjižnih besedil in zgradbe, ampak tudi z osebnim pristopom do avtorja in njegovega opusa, kar pri zbirki Salsa ni bilo lahko, saj vsebuje pesmi iz različnih Ihanovih obdobij, nekatere, kot npr. Deček na drevesu, ki je posvečena Edvardu Kocbeku, pa bi lahko prišle v poštev celo za višje stopnje. Skupaj z mentorico se je Barbara Ferluga na tekmovanje pripravljala v šolskih prostorih po končanem pouku, v glavnem ob sobotah, pri čemer sta se ustavljali predvsem pri pesmih, o katerih se je zdelo, da so najbolj povedne, svoje znanje pa je utrjevala in bogatila tudi s prebiranjem pomožnega gradiva in intervjujev z avtorjem. Pri tem Barbara sploh ni vzela v poštev tega, da bi ji pripravila na tekmovanje za Cankarjevo priznanje vzela čas za druge stvari, saj je bilo zanjo to izziv.

Vložen trud ni bil zaman in tako se Barbara Ferluga danes lahko ponaša z drugim mestom na vseslovenski ravni, kar pa ni edini njen dosežek, saj se je preizkusila tudi na drugih literarnih pobudah: tako je bila finalistka na natečaju ljubezenske poezije, ki ga je priredilo društvo Rojanski Krpan, udeležila pa se je tudi literarnega natečaja Slovenskega kulturnega kluba. Svoja nagnjenja deli tudi z drugimi sošolci, ki so v tem oziru res poseben razred.

Ivan Žerjal

ŠKEDENJ - V SKD Ivan Grbec predstavili brošuro ob 30-letnici poimenovanja šole

»Nekoč je bilo v Škednju lepo«

Poleg zgodovine šole vsebuje publikacija tudi vrsto prispevkov o znanih in manj znanih dogodkih, običajih in opravilih - Otroci protagonisti predstavitev

Nekoč je bilo v Škednju lepo - Amb't je bilo u Šchedne l'pu: tako je naslov brošuri, ki je nastala ob priložnosti obhajanja tridesetletnice poimenovanja škedenjske osnovne šole po Ivanu Grbcu. Dva tedna po uspehi proslavi na šolskem dvorišču preteklega 21. maja so brošuro predstavili v petek zvečer v prostorih Slovenskega kulturnega društva Ivan Grbec v Škednju.

Poleg uvodnih zapisov ravnatelja Večstopenske šole Sv. Jakob Marijana Kravosa in predstavnika staršev Borisa Stoparja, najdemo v brošuri še zgoščen prikaz zgodovine škedenjske šole s seznamom učencev v šolskem letu poimenovanja (1979/80) in letošnjem šolskem letu 2009/2010, poleg tega pa vrsto krajših prispevkov o Škednju in nekaterih znanih, pa tudi manj znanih običajih, opravilih in zgodovinskih dogodkih, kot so bile npr. peka kruha, ribolov ali pa na-

pad volkov v prvi polovici 19. stoletja, v brošuri pa so tudi zapis o iznajdljivosti škedenjskih žena in narečna prizorčka.

Vse to je zaživelo na petkovi predstavitvi, katere nesporni protagonisti so bili učenci osnovnih šol Ivana Grbca in Marice Gregorič-Stepančič ter Ženska pevka skupina Ivan Grbec, prisotni pa so si tudi ogledali film Aljoše Žerjala o poimenovanju šole leta 1980, medtem ko je bila v dvorani Devane Pizziga na ogled razstava o zgodovini škedenjske šole. Predstavnika staršev Tatjana Kokorovec in Boris Stopar sta na koncu podelila priznanja vsem, ki so prispevali k uspehu škedenjske proslave: to so režiser Danijel Malalan, tonski mojster Vasja Križmančič ter SKD Ivan Grbec in Dom Jakob Ukmar, še posebne časti pa je bil deležen Egidij Strnad, ki je bil v letu poimenovanja didaktični ravnatelj. (iz)

Protagonisti petkove predstavitve v prostorih SKD Ivan Grbec so bili otroci KROMA

POKRAJINA - Zaključek projekta Poulični znanstveniki

Mladim približali znanost

»Znanstveni maraton« na Goldonijevem trgu v sodelovanju z visoko šolo Sissa in Univerzo v Trstu

Goldonijev trg je bil včeraj prizorišče pravega »znanstvenega maratona«, s katerim se je zaključil projekt Poulični znanstveniki, ki so ga priredile Pokrajina Trst, visoka šola Sissa in Univerza v Trstu s ciljem spodbujati zanimanje za znanost in raziskovanje med višješolsko mladino in pokazati, do kolikšne mere vpliva to na vsakdanjik. Dijaki nekaterih tržaških višjih srednjih šol so pod mentorstvom docentov in znanstvenikov šole Sissa, tržaške univerze in bazovskega sinhrotрона pod šotorom na Goldonijevem trgu razpravljali o možganih in odvisnostih, izkoriščanju sončne energije, hidrogeoloških tveganjih (s posebnim ozirom na nestabilnost tal in poplave) ter o preučevanju raka na dojki pri sinhrotroonu. Spored je predvideval tudi posega predsednice Pokrajine Marie Terese Bassa Poropat in odbornice za šolstvo Adele Pino, predavanja predstavnikov sinhrotрона in Mednarodnega centra za teoretsko fiziko o prispevku fizike na področju medicine, podnebnih spremembah in znanosti v službi tretjega sveta ter okroglo mizo o položaju znanosti na Tržaškem.

Dijaki nekaterih višjih šol so razpravljali o znanstvenih vprašanjih KROMA

OPČINE - Jutri Bralna značka za učence osnovnih šol

Jutri dopoldne bo v Prosvetnem domu na Opčinah slovesno podeljevanje Bralnih značk in zaključek projekta o Leopoldu in Primožu Suhodolčanu ob 50-letnici gibanja Bralne značke za učence osnovnih šol Didaktičnega ravnateljstva Opčine (ob 10. uri za osnovne šole Alberta Sirka iz Križa, Avgusta Černigoja s Proseka in Pinka Tomažiča iz Trebč, ob 11.30 pa za šole Alojza Gradnika z Repentabra, Franceta Bevka z Opčin in Primoža Trubarja-Karla Destovnika Kajuha iz Bazovice). Ob pričetku branja za doseg Bralne značke so si učenci na dvorišču Finžgarjevega doma na Opčinah ogledali predstavo Leopolda Suhodolčana Naočnik in Očalnik, med šolskim letom so 4. in 5. razredi sodelovali na knjižnem kvizu o Primožu Suhodolčanu, nižji razredi pa sodelovali pri kreativni delavnici ob knjigi Krojaček hlaček. Prav Krojaček hlaček (gledališki igralec Gregor Geč), glavni junak istoimenske knjige Leopolda Suhodolčana, pa bo po krajši predstavi še pomagal pri samem podeljevanju, kjer bosta gosta ilustratorja Lila Prap in Damijan Stepančič, ki sta oblikovala nova priznanja.

Občinski urad za sprejemanje aktov jutri zaprt do 11. ure

Občinski urad za sprejemanje aktov v Ul. Punta del forno št. 2 bo zaradi sindikalne skupščine jutri zaprt od 8.30 do predvidoma 11. ure.

Poletni urnik okenc v glavni bolnišnici in na Katinari

Bolnišniško-univerzitetno podjetje je včeraj objavilo poletni urnik za odprtje svojih uradov. Okenca za stike z javnostjo (Urp) v glavni bolnišnici bodo odprta za javnost od ponedeljka do petka od 6.50 do 13. ure za rezervacijo izvidov in za plačila, medtem ko bodo za dvig rezultatov odprta od 10.30 do 15. ure. Ob sobotah bodo vsa okenca odprta od 6.50 do 12. ure. Na Katinari bo ostalo vse nespremenjeno, in sicer okenca bodo odprta od ponedeljka do petka od 6.50 do 13. ure in ob sobotah od 6.50 do 12. ure. Rezervacije sprejemajo tudi prek telefonske številke 0406702011 od ponedeljka do petka od 8. do 17. ure.

Omeniti je treba, da bodo zaradi sindikalne skupščine osebja bolnišniško-univerzitetnega podjetja, vezane na zadnje varčevalne ukrepe italijanske vlade, nekatere storitve jutri med 8. in 11. uro morebiti okrnjene.

V Kulturnem domu plesna skupina Alfa Dance

V Kulturnem domu v Trstu bo danes nadvse živahno. Pod vodstvom dveh odličnih litvanskih koreografov Nalije in Zorika Oganjan bodo napolnili odrske deske otroci plesne skupine Alfa Dance v starosti od 6 do 18 let. To potrjuje različna priznanja skupini in njenim posameznikom na državi in državni ravni. Na zaključni prireditvi nam bodo prikazali razne plesne zvrsti, od klasičnega baleta do modernih plesov in pa tudi ruske, ukrajinske in gruzijske folklore.

Na Trgu Goldoni razstava tipičnih lokalnih proizvodov

Vino, olje, sir in med bodo v ospredju na zaključni prireditvi iz niza štirih srečanj, ki jih je občinska uprava posvetila kmetijstvu in tržaški pokrajini. Pobuda se odvija v okviru Dnevov kmetijstva, ribištva in gozdarstva: prva tri srečanja so bila v muzeju Revoltella, tokrat pa se bodo proizvajalci predstavili neposredno v mestnem središču. Prireditve bo od 10. do 19. ure, med razstavljalci pa bodo kmetijski podjetji Igor Grgič s Padrič in Bibc iz Križa, vinogradnika Lenard Vidali in Bruno Tonini iz Bazovice, sir bosta nudila Fiorrosso iz Prebena in Glauco Petaros iz Boršta, med pa Settimi e Ziani iz Trebč in Fruske iz Medjevasi.

Delavnica za otroke Muzej je živ... živel muzej!

V okviru delavnic, koncertov in vodenih obiskov, ki jih prirejajo za družine in otroke v sklopu prireditve Muzej je živ... živel muzej! bo danes v muzeju Sartorio (Trg Papa Giovanni XXIII.) delavnica za otroke Zgodbe o zvokih. Delavnica je za otroke od 5 do 7. leta starosti, kot tudi ostale pobude pa jo prirejajo mestni muzeji in Glasbeni dom-Glasbena šola 55.

Občinska policija ustavila Romunko med beračenjem

Občinska policija je v prejšnjih dneh ustavila 25-letno romunsko državljanko M. R., ko je beračila na pločniku v mestnem središču. Mestni redarji v civilu so se ji približali, ko je med beračenjem na Ul. Carducci imela v naročju majhno deklico. Odpeljali so ju v urade občinske policije in ugotovili, da je to bila njena 5-letna hči, obe pa sta prišli pred kratkim v Trst s skupino beračev. Romunki je mestna policija prisodila globo in jo na osnovi kazenskega zakonika tudi prijavi zaradi izkoriščanja mladoletnih.

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

GORICA - Predlogi zveze Legambiente za nove kolesarske steze

Na pločnikih sožitje pešcev in kolesarjev

Pri Štandrežu zahtevajo uresničitev novega podvoza pod avtocesto

Gorica potrebuje celovit načrt za preureditev mobilnosti v mestu. V to so prepričani naravovarstveniki iz goriškega krožka zveze Legambiente, ki so včeraj predstavili svoje predloge za uresničitev novih kolesarskih stez, ki bi jih po njihovem mnenju lahko začrtali tudi po širših pločnikih.

»Preko deset let številni Goričani zahtevajo od občinskih uprav, ki so si sledile, naj uresničijo nove kolesarske steze. Na žalost doslej upravitelji niso prisluhnili zahtevam svojih občanov, saj so uredili zelo malo poti za kolesarje, le-te pa so po drugi strani zelo slabo označene, nevarne in zgrajene brez pravega smisla,« je med predstavitvijo predlogov za preureditev mobilnosti v mestu poudaril Luca Cadez, predsednik goriškega krožka zveze Legambiente. Po njegovih besedah je v Gorici več avtomobilov na prebivalca kot v državnem povprečju, mreža javnih prevozov pa je zelo slabo urejena. Doslej so namreč v Gorici namenjali vso pozornost premikanju z avtomobili, spodbujanje kolesarjenja pa je bilo zanemarjeno. Naravovarstveniki so pri tem poudarili, da je Gorica izredno primerna za uporabo koles; v mestnem jedru ni večjih vzpetin, poleg tega pa so vsi okoliški rajoni od središča oddaljeni ne več kot tri kilometre.

Cadez je nato skupaj s članom goriškega krožka zveze Legambiente Nevio Costanzom spregovoril o sedanjem stanju kolesarskih stez v Gorici. Opozorila sta, da je večina kolesarskih stez zelo slabo zgrajenih. Nekatere so speljane čez pločnike, druge imajo ozka grla ali pa se naenkrat zaključijo. Zaradi tega so člani krožka Legambiente predlagali postopno uresničitev novih kolesarskih stez, ki bi jih lahko začrtali tudi po pločnikih. »Če bi bile primerno označene, bi kolesarske steze lahko uresničili tudi na pločnikih, kjer bi lahko sobivali pešci in kolesarji,« so poudarili okoljevarstveniki in opozorili, da bi tovrstne kolesarske steze lahko uresničili na korzih Verdi in Italia, v ulicah 20. septembra, Terza Armata, XXIV maggio, Vittorio Veneto in še v številnih drugih ulicah.

Okoljevarstveniki so dalje opozorili, da za kolesarje je zelo nevarna vožnja po raznih novih krožiščih v mestu. Po njihovem mnenju bi treba preveriti, kako zagotoviti varno vožnjo kolesarjem, poleg tega pa so se člani zveze Legambiente zavzeli za gradnjo podvoza za kolesarje in pešce pod novo avtocesto pri Štandrežu. »Deželni odbornik Riccardo Riccardi je še pred nekaj dnevi izjavil, da ni denarja za pod-

voz pri Štandrežu. Goriška občina se je očitno pasivno sprijaznila s pomanjkanjem sredstev, saj v zvezi z novim podvozom doslej ni črhnila niti besedice. Na zadevo je opozoril edino štandreški rajonski svet, toda odzivov na njegove zahteve ni bilo od nikoder,« pravi občinski svetnik Marko Marinčič, ki se je udeležil včerajšnje predstavitve predlogov zveze Legambiente. Po njegovih besedah je uresničitev podvoza pri Štandrežu nujno potrebna, saj bo drugače glavno pokopališče dosegljivo izključno z avtomobilom, nikakor pa peš

ali s kolesom. »Problem na zadeva le Štandreža, kot nekateri hočejo prepričati javnost, pač pa vse mesto,« poudarja Marinčič.

Da so kolesarske steze izredno pomembne za reševanje prometnih vzlovov, je potrdil tudi deželni predsednik zveze Legambiente Giorgio Cavallo, ki je bil deset let občinski odbornik za mobilnost v Vidmu. Po njegovih besedah so bile dosedanje kolesarske steze v Gorici zgrajene brez celovitega načrta, zato pa so tudi tako slabo izkoriščene. Cavallo je prepričan, da bi morala občinska

uprava pripraviti nov prometni načrt, s katerim bi spodbujala uporabo koles in javnih prevozov, saj bi od tega imelo mesto celo vrsto koristi, od zmanjšanja prometa do znižanja stopnje onesnaženosti.

Člani krožka zveze Legambiente so dalje izredno razočarani nad obnašanjem občinskega odbornika za okolje Francesca Del Sordija. 15. marca so mu poslali pismo s prošnjo po srečanju, na katerem bi mu predstavili svoje podatke in predloge, doslej pa se Del Sordija na njihov dopis še ni odzval. (dr)

Simulacija kolesarske steze na Drevoredu 20. septembra

V Škabrijelovi ulici kolesarska pot teče pred vhodi v hiše

GORICA - Marinčič

»V mestu odločno preveč parkirišč«

»V Gorici je parkirišč odločno preveč.« Tako poudarja občinski svetnik Forum za Gorico Marko Marinčič in pojasnjuje, da se je prejšnji četrtek okrog 10. ure sprehodil po Trgu Battisti in Ulici Petrarca, kjer je bilo zasadenih samo petnajst parkirnih mest proti plačilu. Po drugi strani so bila isti dan polna vsa brezplačna parkirišča v Ulicah Brass, Cadorna in na Drevoredu 20. septembra.

»Brezplačna parkirna mesta zasedajo v glavnem uslužbenci raznih podjetij in trgovin, ki v Gorico pridejo zjutraj, proti večeru pa se vrnejo domov. Njihova prisotnost trgovcem ne prinaša nikakršne koristi, sploh pa s svojimi avtomobili zasedejo ogromno površino, ki bi jo lahko uporabili tudi v druge namene,« poudarja Marinčič, ki je prepričan, da bi treba spodbujati parkiranje pri Rdeči hiši, od koder bi moral v mesto voziti brezplačni avtobus. »Svojasem sem med občinskim svetom predlagal, naj se povišajo parkirnine v mestnem središču in s pridobljenim denarjem naj se financira uresničitev avtobusne povezave z Rdečo hišo. Župan Ettore Romoli je moj predlog osvojil, zatem pa ga seveda ni uresničil,« pravi Marinčič in opozarja, da je lažna občinska uprava uklinila parkiranje proti plačilu v popoldanskih urah v raznih ulicah, saj je bila stopnja izkoriščenosti parkirišč prenizka.

Po mnenju Marinčiča je nujno sprejeti ukrepe za znižanje števila avtomobilov v mestnem središču. »Tega pa občinska uprava očitno ne stori, saj vse odločitve, ki so jih doslej sprejeli gredo v obratno smer. Romoli je takoj po izvolitvi preprečil začetek gradnje parkirne hiše v Ulici Manzoni, čeprav je šlo za zasebno nalozbo. Poleg tega ni sprejel niti enega ukrepa za znižanje števila avtomobilov, ker je prepričan, da goriški občani tega nečejo,« razlaga Marinčič in poudarja, da bi imelo znižanje števila avtomobilov celo vrsto pozitivnih učinkov. Prometa bi bilo namreč manj in bil bi bolj tekoč, zrak pa bi bil manj onesnažen.

GORICA Bomba med trtami

Onesposobili so jo na licu mesta

Med trtami na območju t.i. kazerni v Gorici, pri Solkanskem polju, so pirotehnik v petek zvečer dezaktivirali bombo, ki se je bila zarila v zemljo. Izstreljena je bila predvidoma med prvo svetovno vojno.

Alarm je sprožil domačin takoj potem, ko je v petek našel neeksplozirano ubojno sredstvo; bilo je zarito v zemljo v vinogradu, v bližini asfaltiranega območja kazerni, kjer stojijo hale obrtnih podjetij. V peščici minut so policisti zavarovali kraj in na pomoč poklicali pirotehniko iz Trsta. Ti so presodili, da gre za topniško bombo manjšega kalibra, in jo onesposobili kar na licu mesta.

NOVA GORICA Hit, v sredo sklican zbor zaposlenih

V sredo bo v Hitu potekal zbor delavcev in vodstev vseh sindikatov, ki ga je sklicala uprava družbe. Tam bo uprava še enkrat predstavila svoje predloge za znižanje plač in prilaganje razmeram na trgu, ki niso najboljše. V ponedeljek so se brez uspeha zaključila pogajanja med pogajalsko skupino Hitove uprave in Sindikata igralniških delavcev (SIDS). Na upravi, kjer so že sprožili aktivnosti za izvedbo plana B, po katerem bo moralo družbo do konca leta zapustiti okrog 400 zaposlenih, so sprva računali na to, da bo sindikat sklican zbor. Ker se SIDS za to ni odločil, je zbor delavcev sklicala uprava. (nn)

REVIJA - Prilogo uredil Jože Šušmelj Goriški Slovenci v Svobodni misli

Svobodna misel je nestransko revija, ki spremlja socialna, gospodarska, politična, zgodovinska in kulturna vprašanja v Sloveniji in po svetu. Izhaja v Ljubljani od leta 1992 in je naslednica lista TV-15, ki je začel izhajati leta 1963 kot glasilo zveze borcev NOV Slovenije; TV-15 je bila osrednja partizanska kurirska postaja v Občicah med drugo svetovno vojno. Revija prihaja med bralce dvakrat mesečno, vsak drugi in četrti petek v mesecu. Zadnja, majska številka Svobodne misli prinaša posebno prilogo Novi razgledi (št. 13, letnik 2, 28. maj 2010), ki je na 24 straneh v celoti posvečena goriškim Slovincem. V dvanajstih prispevkih so zaobjeta osrednja področja slovenske prisotnosti.

Uvod v prilogo je zapis Branka Marušiča z naslovom »Stoletje Goriške in Gorice (1910-2010)«, sledijo prispevki Livia Semoliča »Vizija Slovencev na Goriškem«, Nike Simoniti Jenko »Raba slovensčine v javni upravi na območju Goriške pokrajine«, Alda Rupla »Slovensko šolstvo na Goriškem«, Damjana Paulina »Kulturno delovanje na Goriškem«, Nataša Pavlin »Glasbeno šolstvo na Goriškem«, Vesne Tomšič »Delovanje Zveze slovenskih kulturnih društev«, Igorja Komel »Kulturni dom v Gorici: slovenski dom, a hkrati hiša sožitja«, Jurija Paljka »Kulturni center Lojzeta Bratuža v Gorici, Mirka Primožiča »Združenje partiza-

nov VZPI-ANPI«, Jurija Paljka »Slovenska javna občila na Goriškem«, zaključijo pa se s prispevkom Igorja Devetaka »V Trgovskem domu se je čas ustavil«.

V tokratnih Novih razgledih bo bralec dobil poglobljeno sliko razvejanega delovanja Slovencev na Goriškem, tudi fotografska oprema, ki jo je odstopil Primorski dnevnik, bo pritegnila bralčovo pozornost. Za hvalevredno potezo ima zaslug urednik priloge Jože Šušmelj, pa tudi uredništvo Svobodne misli, ki ga je zamikal slovenski utrip onkraj državne meje. Pred kratkim je podobna priloga izšla o Benečiji, v pripravi pa so že Novi razgledi o Slovincih na Tržaškem. (ik)

Kulturni center Lojze Bratuž
Mešani pevski zbor Hrast
Mešani pevski zbor Lojze Bratuž

vljudno vabijo na koncert

priznanega Mešanega
pevskega zbora

OREYA - Ukrajina

zborrowodja
Alexander Vatssek

na sporedu skladbe
iz klasičnega
repertoarja in ljudske
ukrajinske pesmi.

Kulturni center Lojze Bratuž
jutri, 7. junija 2010, ob 20.30

KULTURNI
DOM
GORICA - GORIZIA

SILVINO POLETTO
"Nazdravimo s
partizanom Benvenutom"

Ob tej priložnosti bomo predstavili knjigo
ROBERTA COVAZA »Gorizia al tempo della guerra -
Memorie di Silvano Poletto«.

Večer bo spremljala vokalna skupina Sraka iz Štandreža

Sreda, 9. junija 2010, ob 18.30
v Kulturnem domu v Gorici (ul. I. Brass, 20)

Vabljeni!

PRIČEVANJE - Noemi Glessi Rener

»Takrat sem začutila, da sem Slovenka«

Manifestacija za Jugoslavijo leta 1945 ji je zaznamovala življenje

Danjel Radetič

»Takrat sem začutila, da sem Slovenka, in se zavedala svoje narodne pripadnosti. Ko sem opazovala udeležence shoda za priključitev Gorice Jugoslaviji, med katerimi so bili bivši partizani, kmetje, delavci in ženske v preprostih oblačilih, a s ponosnim pogledom, s prepričanjem, da so se borili za svoj jezik in svojo kulturo. V njih sem začutila moč, poštenost, energijo. Čeprav jih je 99 odstotkov Goričanov gledalo z zaničevanjem, sem jih občudovala, v trenutku sem se počutila Slovenka in med protestniki uvidela svoj narod, ki ponosno koraka po goriških ulicah.« Shod za priključitev Gorice Jugoslaviji iz leta 1945 je globoko zaznamoval življenje Noemi Glessi (Gleščič) poročene Rener, goriške Slovenke, ki je svojo narodno zavest odkrila ob pogledu na slovenske manifestante in na »cerinec«, ki so skupaj s skupnico desničarjev pretepli enega izmed udeležencev manifestacije.

»Rodila sem se leta 1927 v Ulici Cocevia, v starem mestnem jedru Gorice, kjer je leta 1900 moja babica Tinca Kokej iz Rupe kupila hišo,« se spominja Neomi Glessi, ki je v omenjeni hiši preživela vse življenje. »Moj dedek se je imenoval Ivan Gleščič, doma je bil iz Šempasa, v Gorici so ga poznali z vzdevkom Zuan; delal je na goriški tržnici in umrl pred prvo svetovno vojno; pokopan je bil na pokopališču, na katerem so po drugi svetovni vojni zgradili Novo Gorico. Moji mami je bilo ime Marija Gabrijelčič, doma je bila iz Solkana, mojemu očetu pa Mario,« pravi Noemi in pojasnjuje, da je bil njen oče po poklicu mizar, zaposlen pa je bil v podjetju, ki je upravljalo tramvaje. »Včasih je tramvaje tudi vozil, dokler ga leta 1928 fašisti niso vprašali, katera je njegova narodnost. Odgovoril je, da je Slovenec, zato pa je izgubil službo. Zaradi tega je leta 1929 odšel v Argentino, kjer se je zaposlil kot tesar. Dvigovati je moral težke hlode, na kar ni bil vajen, zato pa je dobil kilo. V bolnišnici v Buenos Airesu so mu za laesli življenje, potem pa se je leta 1931 vrnil domov. Denar, ki ga je v Argentini zaslužil, je porabil za zdravljenje, za nakup

povratne vozovnice pa je moja mama prodala njivo v Solkanu in mu poslala denar. Ko se je vrnil v Gorico, je odprl mizarstvo delavnico in takoj postal najboljši mizar v Gorici. Prvi je serijsko izdeloval lestve, ki so šle zelo dobro v prodajo,« pojasnjuje Noemi, ki je v obdobju fašizma seveda obiskovala šole z italijanskim učnim jezikom. »Po vaseh so lahko govorili slovensko, v mestu pa tega nisi smel počenjati. Najtežje je bilo z malimi otroki; kako si jim lahko pojasnil, kje smejo spregovoriti v slovenskem jeziku, kje pa ne. Zaradi tega so se moji starši z mano pogovarjali v italijanščini in zato nisem imela nikakršne slovenske narodne zavesti. Slovenskemu jeziku sem se približala med drugo svetovno vojno, ko je v zaklonišče na našem vrtu zahajal tudi dr. Jožef Kogej. Učil me je slovenskega jezika, tako da sem se takrat naučila tudi Prešernovo Vrbo, čeprav vseh verzov nisem razumela,« pravi Noemi in se spominja, da je v otroških letih začela jecljati. »Mama mi je pripovedovala, da sem pri dveh letih starosti govorila slovensko, italijansko in furlansko, kot vsi v Gorici; ko je oče odšel v Argentino, pa sem začela jecljati, na kar je nedvomno vplivalo tudi dejstvo, da na ulici nismo smeli spregovoriti v slovensščini. Jecljati sem nehala, ko sem se po vojni zavedala svoje slovenske narodnosti in pridobila na samo-

Noemi Glessi Rener na svojem domu v Ulici Cocevia v Gorici (zgoraj) in leta 1946 na križišču med Korzom Verdi in Ulico Crispi (desno), kjer ji je leto prej ljudski shod zaznamoval življenje

FOTO D.R.

zavesti,« pravi Noemi in razlaga, da jo je njen oče vpisal v šolo k notredamkam, kjer so bile tudi druge Slovenke. Šola je bila zelo prestižna, čeprav je po prvi svetovni vojni zaradi nove razmejivne število učenk naenkrat upadlo. Med vojno je Noemi obiskovala učiteljske Scipio Slataper, oče pa ji je umrl že leta 1938, tako da je zatem živela z mamo. »Pogosto sem zahajala v Solkan, kjer smo se z mularijo kopali v Soči. Med Solkanci sem imela veliko prijateljev; bili so Slovenci in med vojno sem razumela, da se po skritem zbirajo in organizirajo odpor, čeprav tega mi niso odkrito povedali. V njihovih pogovorih sem nekoč ujela, da bodo priredili miting. Razumela sem, da ne gre za slovensko besedo,

Spomini na leto 1945

Vsa objavljena pričevanja in več fotografij na www.primorski.eu

»Predvolilni napad«

Goriški župan Ettore Romoli se je odzval na kritične besede o izbirah občine, ki jih je izrekel načelnik svetniške skupine Demokratske stranke Federico Portelli. »Portelli nosi zasluge, da se je med zadnjimi volitvami leva sredina razkrojila. Sedaj pa si načelnik DS dve leti pred novimi volitvami ponovno skuša prislužiti kandidaturu za župana. Pri tem s svojimi kritikami škoduje ugledu mesta in ustvarja spore med generacijami,« poudarja Romoli in dodaja, da je mestno središče opustošila levsredinska občinska uprava.

Gospodarski forum

V novogoriški Perli se jutri začne Evropski regionalni gospodarski forum - EREF 2010. Udeleženci bodo razpravljali o tem, kako hitreje do visoko usposobljenih in mobilnih človeških virov, sposobnih z znanjem ustvarjalno oblikovati visoko dodano vrednost. Med gosti bo na odprtju foruma spregovoril tudi minister za lokalno samoupravo Henrik Gjerkeš. (nn)

Šola Trinko na odru

V goriškem Kulturnem domu bo v torek, 8. junija, ob 20. uri zaključna prireditev nižje srednje šole Ivana Trinko. Dijaki so za to priložnost pripravili interaktivno in multimedijško predstavo, ki bo privabila tudi starše in prijatelje.

Odklikovali poveljnika

Poveljnik tržičkih karabinjerjev Sante Picchi je včeraj prejel odklikovanje War Games, ki si ga je prislužil, ko je med letoma 2002 in 2008 vodil karabinjerje v kraju Campi Salentina pri Lecceju. Pod njegovim poveljstvom so aretirali 17 članov kriminalne združbe, ki je opravila več ropov in velikih tatvin.

Obračun gledališke sezone

V občinskem gledališču v Trziču bodo jutri ob 18. uri podali obračun gledališke sezone. Srečanje bo javno.

Spet maša v italijanščini

V samostanu na Sveti Gori bodo z današnjim dnevom spet maše tudi v italijanskem jeziku. Mašo bo danes ob 17.30 daroval msgr. Ruggero Dipiazza.

Obrazi Michelstaedterja

Jutri ob 18. uri bo v pokrajinski sejni dvorani v Gorici Sergio Tavano predaval o Carlu Michelstaedterju in o vplivu, ki sta ga nanj imela Henri De Toulouse Lautrec in Alfred Kubin.

DOBERDOB - Knjižni podvig društva Jezero

»Sv. Blaž je imel devet sestra« oziroma spomini nunce Pjepe

Doberdobci bodo v četrtek dobili novo publikacijo, ki govori o preteklosti vasi. Svoje spomine, ki segajo v prva leta prejšnjega stoletja, je pred tridesetimi leti zaupala sovaščanom danes že pokojna Pjepa Lakovič Ljubseva. Želela si je, da bi mlade generacije vedele, kako so živeli v Doberdobu v medvojnih letih.

Knjigo z naslovom »Sveti Blaž je imel devet sestra« je uredila Luisa Gergolet in jo bodo predstavili v četrtek, 10. junija, ob 20.30 na sedežu kulturnega društva Jezero, ki je knjigo tudi izdalo. Naslov je začetek uroka, ki so ga nekoč Doberdobke recitirale, da bi pregnale razne bolezni. Zapis se namreč dotikajo vseh plasti vsakdanjega življenja, od družinskega do družabnega, dela na poljih, domačega obrtništva ter vseh običajev in navad. Zelo zanimivo je tudi osebno in neposredno pričevanje o zgodovinskih dogodkih, ki so krvavo zaznamovali zgodovino Doberdoba in hudo posegli v njegovo življenje.

O Jožefi Lakovič bo govoril Karlo Černic, ki je nunco Pjepo dobro poznal. Krajši video posnetek z naslovom »Portreti« bo predstavil Dario Frandolič, ki je v študentskih letih Jožefo Lakovič intervjuval in jo posnel na trak za izpit na fakulteti. Četrtek večer v Doberdobu bo sovpadal z zaključkom letošnje sezone kulturnega društva Jezero, zato bosta nastopila tako ženska vokalna skupina kot moški pevski zbor Jezero.

Danes že pokojna Pjepa Lakovič Ljubseva

GORICA - Seghizzi

Med novostmi prva nagrada v spomin na Mirka Špacapana

Vodstvo društva Seghizzi je predstavilo včeraj v občinski palači v Gorici program letošnje izvedbe mednarodnega zborovskega tekmovanja. Predsednik in duša dolgoletnega kulturnega dogodka Italo Montiglio, občinski odbornik za kulturo Antonio Devetag in pokrajinski odbornik za šolstvo Maurizio Salomoni so orisali vsebinske poteze in finančne stiske, s katerimi se bo od 12. do 19. julija soočalo zgodovinsko tekmovanje, ki že 49 razgiba deželno in širše kulturno dogajanje na zborovskem področju. Delo mnogih prostovoljcev, na katerih sloni struktura tekmovanja, bo omogočilo tudi letos bogato in visoko kakovostno ponudbo, katere bodo protagonisti seveda tekmovalci, šestnajst zborov iz enajstih držav, ki se bodo potegovali za zmago pred mednarodno komisijo strokovnjakov v sedmih kategorijah. Prvič bodo podelili tudi prvo nagrado za izvedbo sodobnega programa v spomin na Mirka Špacapana, za kar se je posebej zavzela Špacapanova vdova Manuela Quaranta. Vsi nastopi bodo s prostim vstopom.

Glasbena doživetja se ne bodo omejila na tekmovalne nastope, saj bodo zbori vzporedno nastopili tudi na 20 koncertih na deželnem teritoriju, ki spadajo v vsakoletni niz »Seghizzi in regione«, obenem pa bo društvo ob svoji 90-letnici priredilo osem koncertov komorne glasbe v Kulturnem centru Lojze Bratuž, tudi v sodelovanju s centrom za glasbeno vzgojo Emil Komel. Kdor bi želel izpopolnjevati svoje poznanje različnih aspektov zborovskega sveta bo imel na voljo sedem muzikoloških srečanj v obliki pogovorov s člani mednarodne žirije. (rop)

GORICA - Knjiga GMD

S pismi sta oče in hči premagovala neprehodno mejo

»Ves vaš ljubeči očka - Pisma hčerki Nini« je naslov novi knjigi, ki je izšla pri Goriški Mohorjevi družbi v sodelovanju s Celjsko Mohorjevo družbo. Gre za objavo pisma, ki jih je Joža Lovrenčič pisal hčerki Nini. Joža Lovrenčič, pesnik, pisatelj in prevajalec, je poznan predvsem po delih iz primorskega, še zlasti goriškega kulturnega prostora. Rodil se je 2. marca 1890 v vasi Kred pri Kobaridu. Srednjo šolo je obiskoval v Gorici, nato je študiral v Gradcu. Leta 1944 je bil v Gorici ravnatelj slovenske gimnazije, ki jo je dovolila nemška oblast. Ob koncu druge svetovne vojne pa se je z družino umaknil na avstrijsko Koroško in bil od tam vrnjen že s prvim transportom 27. maja leta 1945. Nastanil se je v Ljubljani, kjer je tudi umrl 11. decembra leta 1952. S hčerko Nino ga je življenjska usoda za vedno ločila že na Koroškem. Nina je kot begunka živela z možem, slavistom Radom Lenčkom najprej v Gorici in nato v Trstu. Meja je bila zanjo in za očeta neprehodna in jima je preprečevala neposredne osebne stike.

Pisma, ki jih je oče pisal hčerki, so časovno zamejena med letoma 1946 in 1952, za objavo pa jih je pripravila Rozina Švent. Skupno gre za 87 pisma, vključno z razglednicami, karticami in dopisnicami, ki jih dr. Šventova opremila s komentarjem. Ta pisma bi lahko poimenovali tudi »izpovedna proza« ali »literarni pogovori«, ki so bili v tistem času pač edini možni način komuniciranja med njima. Po včerajšnji predstavitvi v Trstu bo goriška predstavitev jutri ob 18. uri v Galeriji Ars na Travniku; o knjigi bo spregovorila Rozina Švent.

SOVODNJE - Zaključni nastop gojencev Glasbene matice

Nastop za nagrado po naporni sezoni

Gojencem podelili priznanja - Bremenski godci s trajnim zapisom

Prejemniki priznanj (zgoraj), šestročno na klavirju (levo)

BUMBACA

Z nastopom pianistov, violončelistov, violinistov, flvtistov in harmonikarjev je tudi Glasbena matica v Gorici nagradila učence, ki so se najbolj izkazali v letošnjem šolskem letu. Kdor je zmagal na državnih ali mednarodnih tekmovanjih, je posebno prizadevno sodeloval pri šolskih prireditvah ali je izstopal po študijskih dosežkih je lahko zaigral namreč na zaključni akademiji v Kulturnem domu v Sovodnjah. Predsednica Glasbene matice, Nataša

Paulin, je uvodoma pozdravila in pohvalila vse nastopajoče z običajnim občutkom za trud in prizadevanja, ki so potrebni za doseganje določenih rezultatov na šolskem področju in je obenem poudarila, kako je glasbena dejavnost lahko pomembna tudi v vsakdanjem življenju, ko postane »tiho pribežališče, v katerem najdemo svoj mir in veselje«, a tudi sredstvo, »da odpremo pot do drugih«.

Nastopajoče so pripravili profesorji

Erika Zavadlav, Jana Drasič, Andrejka Možina, Beatrice Zonta, Vesna Zuppin, Ambra Cossutta, Aleksander Ipavec in Dorina Cante. Klavir je imel levji delež v programu koncerta; številčni oddelek so zastopali učenci pripravnice in prvih razredov Matilda Clapiz, Manuel Gergolet, Eva Frandolič, Samuele Vittorio Ferletti, Katarina Visintin, Ivan Antonutti, Elisa Terrana, nekoliko bolj izkušena Mateja Jarc in Cristian Visintin, pa še Jana Juren, Iris Petruz in Nika Tomsič na klavir šestročno. V duu s klavirjem sta zaigrala violončelistka Tina Jarc in violinist Dejan Bacicchi. Da bi koncert zaobjel deželno razsežnost šole, sta program dopolnila nastopa dveh gostov s sedežev Glasbene matice v Trstu (flvtistka Petra Marega) in v Špetru (flvtistka Orsola Banelli). Večer sta sklenili točki dveh učencev višjih letnikov oddelka za harmoniko, to sta Manuel Fighehi in Jari Jarc. Oba bosta prihodnji teden pokazala svoje sposobnosti tudi v odmevnem okviru festivala pokrajine Trst »Gledališča v gledališču«, saj bosta soublikovala koncertni večer na gradu v Miljah, s katerim se bo pričelo letošnje sodelovanje Glasbene matice v tem kontekstu.

Poleg priznanja, ki ga predstavlja nastopanje na zaključni akademiji, je večina izvajalcev prejela tudi posebno diplomu za dobre in odlične uvrstitve na tekmovanjih. Ob tem je Glasbena matica s sodelovanjem staršev nagradila tudi vse male glasbenike in pevce, ki so oblikovali zaključno prireditev, glasbeno pravljico »Bremenski godci«, na katero bodo odslej ohranili prijeten spomin ne samo zaradi gostovanja po celi deželi, ampak tudi po zaslugi trajnega DVD-zapisa dogodka.

ROP

GORICA - Višješolci tehničnega pola

Slovo od klopi z roboti, stojnico in glasilom

Nastopajoča dijakinja in občinstvo v šolskem avditoriju na včerajšnji zaključni prireditvi

BUMBACA

Dijaki tehničnega pola Cankar-Zois-Vega so včeraj v avditoriju slovenskega šolskega središča v Ulici Puccini v Gorici oblikovali prireditev ob zaključku šolskega leta, med katero so predstavili razne izobraževalne projekte, ki so jih uresničili s pomočjo svojih profesorjev. Najprej so dijaki zavoda za turistične dejavnosti Ivan Cankar spregovorili o projektu Dve plati Goriški Brd, s katerim so osvojili zlato plaketo na sejmu Več znanja za več turizma, ki

je potekal 14. aprila v Celju. Sledila je predstavitev projekta voda, pri katerem so sodelovali dijaki prvih dveh razredov trgovskega tehničnega zavoda Žiga Zois in industrijskega tehničnega zavoda Jurij Vega. Projekt so uresničili pod pokroviteljstvom pokrajinskega odborništvaja za šolstvo, sicer pa so raziskovali tako zgodovinske vidike kot kemijsko naravoslovne doberdobskega Krasa in Posočja. Dijaki so obiskali doberdobsko občino, Bovec in Kobarid, kjer so spoznavali dediščino prve svetovne vojne, poleg tega pa so se preizkusili tudi v analiziranju vode iz Soče in Doberdobskega jezera. Vzorce so vzeli v Čezsoči, Kobaridu in Kanalu in ugotovili, da je voda iz Soče v glavnem čista, kar po drugi strani velja tudi za Doberdobsko jezero, ki je v bistvu neonesnaženo. Na ekskurzijo v Posočje so se s slovenskimi višješolci podali tudi dijaki goriškega zavoda za okoljsko vzgojo Gabriele D'Annunzio.

V nadaljevanju zaključne prireditve so dijaki 2. razreda zavoda Zois predstavili šolsko glasilo in ga porazdelili med sošolce, dijaki zadnjih treh razredov pa so spregovorili o ekskurziji v Strasbourg, med katero so obiskali tudi evropski parlament. Zatem so prikazali tudi delovanje raznih javnih zavodov, ki so jih spoznali med šolskim letom in med katerimi sta tudi INAIL in INPS.

Zadnji trije razredi zavoda Vega so se se letos ukvarjali z robotiko, zato pa so prikazali tri robote, ki so jih sami sestavili in njihovo delovanje programirali z računalnikom. Pred zaključkom je dijakinja in profesorja za vloženi trud pohvalila ravnateljica Mihaela Pirih, nato pa so si ogledali še fotografije, ki so jih dijaki zavodov Cankar in Vega posneli med šolskim izletom v Pragi. Sledila je družabnost na dvorišču, kjer so postavili tudi stojnico, s katero se so dijaki zavoda Cankar uspešno predstavili v Celju. Z včerajšnjo prireditvijo pa se dijaki še niso dokončno poslovili od šolskega leta, saj se bo pouk zaključil v petek, 11. junija.

GORIŠKA BRDA - Na prazniku ljudje z vseh koncev

Privlačne češnje

Vse nočitvene kapacitete zasedene - Na kolesarskem maratonu rekordnih 1.385 udeležencev

Lepo vreme je na praznik češenj v Brda včeraj privabilo veliko število ljudi z vseh koncev Slovenije, bližnjih območij Italije, Hrvaške in Avstrije. Praznične ponudbe in razposajenega vzdušja pa so bili veseli tudi gostje iz bolj oddaljenih krajev, ki se v Brdih v teh dneh zadržujejo več časa. Gre za obiskovalce iz Francije, Velike Britanije in ZDA. V času praznika je vseh 400 nočitvenih kapacitet v Brdih, v obeh hotelih in po privatnih sobah ter na turističnih kmetijah, zasedenih, tako da so morali obiskovalci iskati prenočišča tudi v Novi Gorici.

Letošnji, že 44. praznik češenj, največja briško kulturno-turistično prireditev, ki jo vsako leto obišče preko 30 tisoč ljudi, se je uradno začel že prejšnji teden, glavna dogajanja pa je osredotočena na ta konec tedna. Že v petek zvečer je na igrišču osnovne šole Dobrovo potekal češnjev ples s skupino Rok'n'band. Tam so okronali tudi letošnjo kraljico češenj; naslov je pripadel mladi Polonci Bergantič s Cerovega. Včerajšnje dogajanje se je začelo dopoldne s tekmovanjem primorskih šol v poznavanju češenj in veliko tržnico češenj in briških dobrot na Dobrovo. Češnje, ki jih je zaradi dežja in mraza po oceni Bricev tudi za 40-odstotkov manj kot lansko leto, največ pa jih so zrelih prihodnji vikend, so se prodajale po pet evrov za kilogram.

Enega od vrhuncev letošnjega praznika je zagotovo predstavljala 15. kolesarski maraton češenj. Ob 8.30 uri se je

iz Ljubljane na 108 kilometrov dolgo pot s ciljem v Vinski kleti na Dobrovo podalo rekordno število 1.385 kolesarjev iz cele Slovenije, manjša skupina pa je prišla tudi iz okolice italijanskega Trevisa. Okrog pol dveh so bili kolesarji na cilju, kjer je vsak prejel medaljo in buteljko, najstarejši in najmlajši udeleženeec - letos sta bila to letnik 1934 in 1995 - ter najštevilčnejša skupina pa so prejeli še dodatne nagrade. V vinski kleti je bila na ogled tudi razstava češenj in vina, na Trgu 25. maja v središču Dobrovega pa je cel dan potekal kulturno-zabavni program s plesnimi nastopi, nastopi godb na pihala in mažoret. Sinočnji večer se je zaključil s češnjevim rock festom na igrišču osnovne šole Dobrovo, kjer so nastopili Vlado Kreslin in Mali Bogovi, Zablujena generacija, Ego Malfunckion, Navarro in Stranci.

Osrednje praznično dogajanje bo danes, ko je napovedano enako lepo vreme kot včeraj. Že ob 8.30 uri se bo pred Vinsko kletjo Goriška Brda začel 6. pohod od češnje do češnje. Ob 15. uri bo na Dobrovo prispela karavana starodobnih avtomobilov, ob 16.30 uri pa se bo začela tradicionalna povorka vozov. Na vsakem koraku bo mogoče poskusiti ali kupiti vino, pecivo ter izdelke briških sadjarjev, čebelarjev, oljkarjev in drugih. Dogajanje se bo zaključilo s češnjevim plesom, na katerem bo zbranim do enih zjutraj igral ansambel Happy Day.

Nace Novak

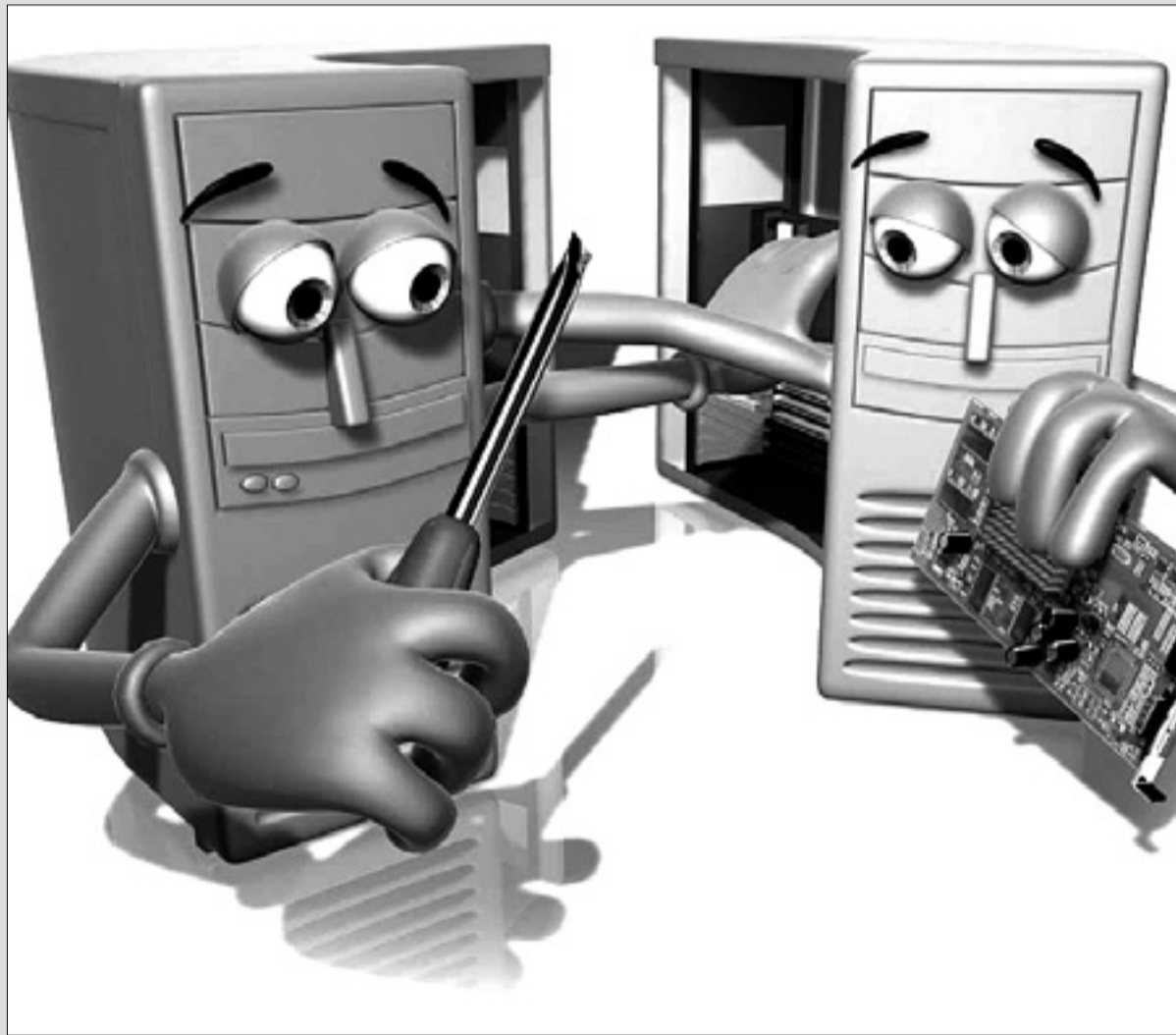
Češenj za 40-odstotkov manj kot lansko leto

N.N.

KAJ NAS ČAKA V BLIŽNJI PRIHODNOSTI

Dobrodošli v desetletje možganov!

DUŠAN KALC

Razgledujoč se po hosti podatkov, ki mi jih brez prestanka ponuja nepregledna informatična mreža in ki bremenijo moje možgane, ustvarjajo protislovja v miselnem procesu in kopicijo vedno nove dvome in dileme, je moja pozornost vzbudila reklamna vest podjetja IBM (International Business Machines), največje informatične korporacije na svetu, v nekem tedniku. »Dobrodošli v desetletje inteligence«, se glasi naslov pod modro kroglo, ki odseva upanje. Multinacionalka, katere pobudo seveda preveva zlasti želja po zaslužku, nam sporoča, da se je pred letom dni lotila naloge, da bi izboljšala sisteme in procese, ki urejajo naš planet in ga naredila razumnejšega. Kako pa naj bi dvignila njegov inteligenčni kvocient? Z infuzijo novih tehnoloških izsledkov vendar in z izkoristkom milijonov kompjuterskih podatkov, ki jih lahko pretvorimo v operativno inteligenco. Pobuda je že dala prve rezultate, pravijo pri IBM in navajajo, da so na primer z uvedbo sistemov za kompjutersko kontrolo prometa zmanjšali zamude prevoznih sredstev v 439 mestih za 700.000 ur letno. Nadalje so razni bolnišniški centri z uvedbo novih sistemov povečali klinične rezultate in operativne učinke za deset odstotkov, velike trgovske distribucijske verige pa so zmanjšale stroške in povečale prodajo. Skratka, gre za izjemne priložnosti, ki bi

jih morale izkoristiti vse javne uprave, institucije in velika podjetja. Desetletje inteligence naj bi se torej že začelo.

Izziv, ki ga ne le IBM, temveč širša znanstvena skupnost ponuja z razglasitvijo desetletja, ki je pred nami, za desetletje možganov, je nedvomno privlačen in stimulativen. Večne človekove sanje, da bi ukrotil naravo in njene sile ter oblikoval svet po svoji volji in potrebi, so se v marsikaterem pogledu izkazale za uresničljive in se dejansko uresničujejo. S svojim razumom je razvil velike možnosti in zmožnosti spreminjanja sveta. Tehnologija je naredila in še naprej dela ogromne korake. Obkroženi smo od najrazličnejših inteligentnih naprav. Vseposod so vgrajeni senzorji, ki nam lajšajo delo, skrbijo za varnost, širijo obzorja in nam pomagajo v industriji, kmetijstvu, šolstvu, zdravstvu, prometu, v boju proti kriminalu in celo v umetnosti. Podatki pravijo, da se približujemo eni milijardi tranzistorjev za vsakega zemljana. Razdalje se krajšajo, svet postaja manjši, po internetu se premikata že skoraj dve milijardi ljudi in nepregledna masa podatkov se preko vedno bolj popolnih analitičnih in raziskovalnih instrumentov v realnem času spreminja v znanje.

Od vsega tega se ti zavrti v glavi. Kaj vse si človek ob takšnih pogojih lahko še izmisli!

A ko prelevam neizmerne možnosti, ki jih je človek ustvaril s svojim raz-

zumom v teku stoletij in tisočletij, da bi lepše in boljše živel in delal, se skozi prizmo teh izumov in odkritij ter inteligentnosti, ki jih je omogočila, neizbežno izrisuje tudi vznemirljivo vprašanje o tem, v kakšni meri so proizvodi inteligence res v službi izboljševanja človekovega življenja in v kakšni meri so čisto obratno v njegovo škodo. Odgovor je seveda na dlani. Človek je v teku svojega doseganja bivanja na zemlji ukrotil ogenj, ni mu pa uspelo ukrotiti svojih strasti. Osvojil je ravnine in gorovja, višine neba in globine morja, ni mu pa uspelo obrzdati svoje agresivnosti. Postopoma si je pripravil vse bolj udobno življenje, kar pa še zdaleč ne pomeni, da je tudi srečnejše. Ustvaril je neverjetne mehanizme za svojo varnost, ni pa odgnal nevarnosti, da bi njegova neustavljiva želja po razvoju in napredku poglgnala tudi kali samouničevanja in pri tem ne mislimo samo na jedrsko energijo, ki jo lahko vprežemo v voz velikih človekovih in družbenih koristi, ali pa v voz pošastnega oboroževanja.

V tretje tisočletje smo krenili s spoznanjem, da zapuščamo stoletje velikih znanstvenih in tehnoloških dosežkov, a tudi stoletje strahotnih prelivanj krvi in vseh mogočih krivic in težav. Hkrati smo krenili z upanjem, da nam bo vendarle uspelo uveljaviti inteligenco v miroljubnejše, pravičnejše in plemenitejše name-ne, kot se je to dogajalo prej. Tudi tedaj smo izrekli dobrodošlico desetletju, ki

nas je vodilo v novo tisočletje, v skitem prepričanju, da je napočil čas razuma. Vendar ni bilo tako.

Ko polagamo obračune teh prvih desetih let, nas prešine zoprna misel, da se v tem času stvari niso obrnile na boljše, temveč da so se v marsikaterem pogledu celo zaostriale in poslabšale in da velike sposobnosti človekovega uma žal niso bile samo v službi razvoja in izboljševanja sveta. Prej bi rekli, da si jih je prisvojila običajna sla po moči, oblasti in profitu, ki zna biti neobčutljiva, nenasitna in neizprosna. Desetletje je potekalo v znamenju številnih travmatičnih dogodkov vseh vrst, ob katerih pa se ljudje niso vedno zamislili tako, kot bi bilo treba in iz njih potegnili ustrezne nauke in opozorila, kar že spet dokazuje, da ni prevladal razum.

Začelo se je s strahom, da bo kompjuterski sistem na razkoraku tisočletja odpovedal. Sledilo je veliko še hujših strahov. Prvega, epohalnih in planetarnih razsežnosti, je povzročil teroristični napad na Twin Towers v New Yorku in na Pentagon v Washingtonu, kar je sprožilo boj proti terorizmu in nova teroristična dejanja po svetu naokrog, dokončno skali-lo odnose med zapadnim in islamskim svetom ter privedlo najprej do vojne v Afganistanu, ki dan za dnem požira nešteta življenja in ji še vedno ni videti konca, nato še do preventivne vojne v Iraku, ki naj bi prinesla narodo demokracijo, a je prinesla zgolj smrt in razdejanje.

Zgovoren primer skreganosti z zdravjo pametjo je kriza na Bližnjem vzhodu, ki jo je izraelska zasedba Gaze še zaostri-la, nedavni krvavi napad izraelskih komandosov na ladje s človekoljubno pomočjo pa le dramatično potrdil.

Med eno vojaško intervencijo in drugo (tu bi lahko omenili ruski poseg v Čečeniji, ki je prav tako sejal smrt), med enim terorističnim napadom in drugim, so za dodatni strah poskrbele medijsko bolj ali manj razbobnane pandemije (ptičja in prašičja gripa), ki sicer niso imele velikih posledic, so pa prinesle velike profite farmacevtskim multinacionalkam, ter naravne katastrofe, kot na primer cunami na obalah Indijskega oceana, orkan Katrina v New Orleansu, ali potres v Haiti-ju, v katerih so seveda kot običajno potegnili krajši konec pretežno reveži. Te katastrofe so hkrati potrkale na vrata vesti (in inteligentnosti) človeštva, da bi ga (zman – glej neuspeh Koebenhavnske konference) opozorile na posledice podneb-nih sprememb, ki jih često samo povzro-ča s svojim neodgovornim ravnanjem (in že spet s slo po profitu in oblasti).

Dober primer uporabe razuma v zgrešene, ali bolje rečeno slabe namene, je bil proti koncu desetletja dramatičen krah finančnih trgov, ki je povzročil hudo gospodarsko krizo. Njene posledice so še vedno in bodo najbrž še dolgo zelo občutene. Strah pred revščino se širi. Milijoni ljudi so bili ob službo, ali ne morejo do nje. Zlasti mladi. Zadnji podatki kažejo, da je v Italiji vsak tretji človek pod 25. letom starosti brezposeln. Kriza, rezultat brezvestnih špekulacij, je seveda posebno dramatično odjeknila v tretjem svetu, kjer se že itak endemična revščina in lakota še poglabljata.

Da bo mera polna, moramo omeniti še krizo vrednot ter bolezensko stanje, ki je zajelo demokracije, kar je verjetno v precejšnji meri posledica vseh zgoraj navedenih križev in težav, v katere je, kljub dobrim namenom, da bo uporabil razum, zašel človek v desetletju, ki se zaključuje. Najbolj zgovoren dokaz predstavlja Italija, kjer se demokracijske vrednote počasi rušijo pod pritiski emotivnih reakcij od populističnih obljud in Berlusconijevih televizij uspavanega ljudstva. Kaj si lahko mislimo o državi, kjer bi pravico radi pohabili, da bi ne bila več enaka za vse, temveč v službi nekaterih in najslabših; kjer bi tisku radi zamašili gobec, da bi ne mogel več škoditi nekaterim (seveda spet najslabšim); kjer bi izobraževanje radi omejili, da bi zmanjšali nevarnost svobodnega in svobodomiselnega razmišljanja; kjer smatrajo vse priseljence za zločince; kjer bi iz par-

lamenta radi naredili prazno škatlo brez moči in glasu in kjer bi demokratično ustavo radi pomendrali, da bi ne bila v n-poto protidemokracičnem načrtom.

Ob ugotavljanju tega dramatičnega dogajanja sem se spet zamislil nad dobronamernimi načrti, da bi prihodnje desetletje potekalo v resničnem znamenju inteligence, kar pa ne more in ne sme pomeniti le sprostitve vseh možganskih sil za nadaljnje razvijanje čim bolj popolne in učinkovite tehnologije, ki bi dosegala vse boljše rezultate pri izpopolnjevanju sistemov vodenja tega sveta. Takšne težnje nosijo v sebi nove nevarnosti. Razvoj vse bolj inteligentnih strojev se lahko človeku, ki jih ustvarja in izpopolnjuje po svoji podobi, prej ali slej izmuzne iz rok. Nekateri znanstveniki zatrjujejo, da bo čez dobrega četrta stoletja umetna inteligenca dosegla človeško. Tehnološki napredek bo tako hiter, da ga človeški razum ne bo mogel več dohajati. Misel mi ob tem uhaja k znanstveno fantastičnemu filmu Matrix, v katerem so umetni misleči stroji zmogli oblikovati neko virtualno resničnost, da bi podjarmili in zaslužnili človeka, ki jih je ustvaril.

Toda mimo tehnološkega razvoja, ki bo šel neko svojo nepredvidljivo in prav gotovo tako ali drugače uspešno pot, moramo na vprašanje uporabe inteligence za uspešno vodenje tega sveta pogledati še z drugega zornega kota. Razvijanje tehnologije še ni dovolj. Potrebno je nekaj več. Potrebno je, da človek pogleda globlje v samega sebe in pošteno razmisli o tem, kar se na svetu dogaja.

Jung je v nekem svojem delu zapisal, da si ne smemo domišljati, da bomo dojeli ta svet samo z razumom, temveč da ga spoznavamo in odkrivamo tudi preko čustev in da je zato sodba, ki jo izreka razum, v najboljšem primeru le polovica resnice. Tega, kar nam je prineslo dobrega in slabega prvo desetletje tretjega tisočletja, ne velja ocenjevati le po strogih racionalnih kriterijih. Razum pač zmore veliko, toda, če res želimo ustvariti takšne življenjske pogoje, ki bodo sloneli na pravičnosti, razumevanju, strpnosti, sožitju, resničnem miru in blagostanju za vse, potrebujemo tudi srce. Tega v preteklosti ni bilo veliko in kaže, da ga je vedno manj. Sicer pa možgane lahko podkupimo in podredimo temu ali onemu interesu. Brezvestni vladajoči sistem ga preprosto uporablja kot tržno blago, glavno, da tudi iz njega iztrži svoj dobiček. Srce pa ni tako podkupljivo. Zato bi mu morali v novem desetletju bolj zavzeto prisluhniti.

To z drugimi besedami pomeni, da bi morali s srcem prisiliti človeško inteligenco, da bi počasi preusmerila svoje težnje po izkazovanju moči in prevladi človeka nad naravo ter človeka nad človekom v težnje po uveljavljanju soodločanja namesto nasilnega vsiljevanja volje drugih, miroljubnega dogovarjanja namesto vojne in skupne graditve bodočnosti namesto sebene obrambe ozkih interesov.

Verjetno smo še zelo daleč od tega in morda to tega tudi nikoli ne bo prišlo, ker sta globoko v človekovi naravi zasidrani agresivnost in sla po prevladi. Upanje pa je potrebno. Pred nedavnim sem v nekem italijanskem dnevniku zasledil vinjeto, ki dokaj zgovorno in nazorno ponazarja ta naš svet. Na vinjeti je pisalo: »Zahod je vso svojo inteligenco stlačil v bombe!«

Mislím, da bo treba te bombe izprazniti in inteligenco uporabiti drugače. Majhen korakec smo zasledili prejšnji teden, ko so ob zaključku newyorške pregledne konference izvajanja določil pogodbe o neširjenju jedrskega orožja vendarle soglasno (!!) sprejeli sklepno izjavo, ki predlaga nove ukrepe za jedrsko razorožitev v svetu in da bi na Bližnjem vzhodu ne bilo več jedrskega orožja (skrajno agresivnim in nasilnim izraelskim voditeljem v brk).

Bodo temu korakcu sledili novi koraki, tako na področju razoroževanja, kot na drugih področjih? Bomo v novem desetletju res uporabili možgane kot je treba?

otročk

Z zaključnico "Mavrična ribica" smo staršem in sorodnikom predstavili kaj vsega smo se med letom naučili.

Tea je bila mavrična ribica

Mattias

Ob priliki pomladnega dne, smo imeli tudi laboratorij Skrobek kuha, in pripravili okusne miške in polžke.

Nastja

Lara

Izlet v deželo Rdeče kapice je bil enkrat...

Nastja

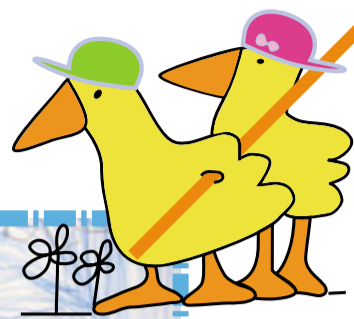
Gospa Luisa in Mariuccia sta nam prikazali škedenjsko narodno nošo...gospa Marija iz Repna pa nam je prikazala svet štikanja.

HVALA učiteljicama Danieli in Dan...
za pestro in edinstveno doživeto šolsko leto. Zah...
Biserki, Luk...
in prav vsem želimo

Peter, Lara, Kaja, Tea, Mija, Daniel, Mattias, Matilde, Robert, Nastja, Manuel, Massimo, Nina, Erik,

Veliki vrtec Dijaški dom

Za pust smo se vsi oblekli v strašila in rajali...
v marcu smo se udeležili pevske revije
Pesem mladih...
Ogledali smo si tudi gledališke predstave.

Šolsko leto se bliža h koncu in kmalu bo čas počitnic. Marsikdo izmed nas bo pogrešal prelepe trenutke, ki smo jih skozi celo letošnje šolsko leto doživljali. Nikoli se nismo dolgočasili... Ob ponedeljkih smo veliki z učiteljico Darjo hodili v bazen, ob torkih nas je Luka uvajal v svet glasbe in nas, s pomočjo različnih instrumentov, učil novih pesmic, ob sredo smo se učili angleščino, ob četrtek smo se z učiteljico Danielo in Biserko posvečali pravljicam in bralni znački, ob petkih smo telovadili, obiskali so nas občinski redarji in nas učili cestne vzgoje... tu pa tam pa smo še dobili čas za izlete (torklja Parovel, gledališke predstave, škedenjski etnografski muzej in pa čudoviti izlet v pravljico deželo Rdeče kapice) in družabne trenutke (pomladni dan in kuharski laboratorij Škrobek kuha, jesenski in družinski izlet s starši).

Veliki smo imeli mnogo aktivnosti: plavalni tečaj, bralno značko, tečaj cestne vzgoje z občinskimi redarji, maratonski tek...

...riji ter gospem Antonelli, Savini in Loredani
...valjujemo se tudi zunanjim sodelavcem,
...i, Katji, učiteljici angleščine

DOBRE POČITNICE!

Giulia Co., Giulia Ca., Jasmin, Maddalena, Lea, Aurelio, Stella, Samuele, Elisa, Sofija in Anika.

Prednost tega načina gnojenja pa je predvsem v tem, da je potreben čas, da pridejo hranilne snovi preko listov v trto kratek in gre, v odvisnosti od hranilne snovi, od nekaj ur do nekaj dni. Vsled tega je v tej razvojni fazi trte ta način gnojenja učinkovitejši.

OB ZNAKIH POMANJKANJA MOKROELEMENTOV V ZEMLJI

Foliarno gnojenje učinkovit način za oskrbovanje rastlin

SVETOVALNA SLUŽBA KZ V SODELOVANJU Z ZKB

V vinogradih so v poletnih mesecih vidni pogosti znaki pomanjkanja kalija in magnezija. Redkejši, a ne zanemarljivi, pa so tudi primeri pomanjkanja mikroelementov, predvsem železa (Fe) in bora (B). V prejšnjih mesecih smo opravili gnojenje tal, ker vsrkava trta gnojila, tako kot vse ostale rastline, predvsem preko koreninskega sistema. Dokazano pa je, da je gnojenje na list ali foliarno gnojenje lahko zelo učinkovit način za oskrbovanje rastlin s hranilnimi snovmi tudi preko lista.

Prednost tega načina gnojenja pa je predvsem v tem, da je potreben čas, da pridejo hranilne snovi preko listov v trto kratek in gre, v odvisnosti od hranilne snovi, od nekaj ur do nekaj dni. Vsled tega je v tej razvojni fazi trte ta način gnojenja učinkovitejši.

Vabilo k sodelovanju na Kmečkem prazniku

V okviru pobud, ki bodo spremljala praznovanje njene šestdesetletnice, bo Kmečka zveza priredila Kmečki praznik, ki se bo odvijal na Proseku v soboto 26. in nedeljo 27. junija. V pestrem sporedu dogajanj, ki jih bo zajemal praznik, bo tudi tržnica s ponudbo tipičnih domačih pridelkov in izdelkov. Kmečka zveza vabi svoje člane, da sodelujejo na tržnici s svojo proizvodnjo in s tem popestrijo in obogatijo praznik. Za podrobnejša pojasnila so na razpolago uradi zveze (tel. 040-362941).

Kmečka zveza

V praksi gnojimo trto na list v naslednjih primerih:

v primeru pomanjkanja makroelementov, v naših razmerah predvsem kalija in magnezija;

v primeru pomanjkanja mikroelementov, ker se pri trti relativno pogosto dogaja, saj se v trtnih nasadih najpogosteje pojavlja pomanjkanje, kot smo uvodoma omenili, železa (kloroza) in bora; po vremenskih nepravilnostih (toča, viharji ipd.) ko so trte fizično poškodovane, je hitro dodajanje hranilnih snovi neposredno na poškodovane dele rastline zelo pomembno.

Poudarili smo že, da trta hitro vsrkava hranilne snovi preko listov in jih razvršča v tiste rastlinske dele, kjer je potreba največja. Za foliarno gnojenje svetujemo gnojila, ki vsebujejo več snovi predvsem mikroelementov, ker s tem pozitivno delovanje listov, kar zelo pozitivno učinkuje na razvoj jagod. Glede količine uporabljenih gnojil, pa naj vinogradniki sledijo navodilom, ki spremljajo gnojilo. Koncentracija elementov je zelo različna v široki paleti foliarnih gnojil, ki jih nudi tržišče, tako, da je določanje količin, še zlasti če upoštevamo različno stanje vinogradov, zelo težko, zato so odmerki, ki jih navajamo v nadaljevanju le okvirni.

Poglejmo nekaj primerov uporabe foliarnih gnojil v odvisnosti od namembnosti.

Pomanjkanje mikroelementov. S foliarnim gnojilom, ki vsebuje mikroelemente (glej pod točko 2), bomo gnojili dvakrat ali trikrat po cvetenju trte. Gnojila bomo nanašali skupaj s sredstvi za varstvo trte v mesecu juniju in deloma juliju. Med cvetenjem ne bomo uporabljali teh gnojil, ker je njihov sprejem v tej fazi močno omejen.

Sušenje pecljevine. Proti sušenju pecljevine, ki se pojavlja predvsem na malvaziji in refošku, bomo gnojili z gnojilom, ki vsebuje veliko magnezija (MgO) 70 do 80% ter mikroelemente v kelatni obliki: bor (B), kobalt (Co), baker (Cu), železo (Fe), mangan (Mn). Škropili bomo neposredno pred pričetkom mehčanja jagod in škropljenje ponovili 10-14 dni pozneje. Za vsak poseg bomo porabili približno 10 kg gnojila na hektar.

Pomanjkanje kalija. Če so na trti znaki pomanjkanja kalija in je rast trt slaba, bomo uporabili gnojilo z vsemi najvažnejšimi makroelementi (N:P:K) v količini 7-10%. Gnojilo naj vsebuje tudi že navedene mikroelemente v kelatni obliki. Trte bomo škropili 4-6 krat z raztopino, ki vsebuje 0,2%-0,3% gnojila. Ob primerni vsebnosti železa, bomo s škropljenjem preprečili tudi nastanek kloroze.

Nazadnje pa še enkrat poudarjamo, da je ta način gnojenja, kljub učinkovitosti in hitremu delovanju, le dopolnilen k talnemu gnojenju preko korenin.

Danes je sicer na razpolago vedno večje število vodotopnih gnojil za listno gnojenje, ki bi po mnenju njihovih proizvajalcev lahko popolnoma nadomestila talno gnojenje. Mnenja smo, in izkušnje to potrjujejo, da je uporaba samo foliarnih gnojil tvegana in zelo zahtevna, ker je njena učinkovitost odvisna od raznih dejavnikov, predvsem od stanja listov. Samo mladi in sveži listi lahko uspešno vsrkavajo gnojila, zato je nujno stalno pomlajevanje trtne krošnje. Bolje je torej, da ohrani foliarno gnojenje svojo dopolnilno vlogo, korenine pa naj ostanejo najpomembnejši način oskrbovanja rastlin s hranili.

KMETIJSKI MINISTER DEJAN ŽIDAN

Slovenija za trajnostni razvoj kmetijstva

Slovenski kmetijski minister Dejan Židan je v okviru neformalnega zasedanja kmetijskih ministrov EU v Meridi v Španiji dejal, da Slovenija podpira razvoj trajnostnega kmetijstva, ki ima primarno vlogo proizvodnje zadostnih količin varne in kakovostne hrane. Židan se je tudi zavzel za nove prioritete pri proizvodnji hrane. Kot so sporočili s kmetijskega ministrstva, je Židan na zasedanju obenem povedal, da se Slovenija strinja z opredelitvijo pomena in prispevka kmetijstva pri uresničevanju temeljnih prvin Strategije Evropa 2020 in dodal, da kmetijstvo prek svojih številnih funkcij pomembno prispeva k rasti na evropski ravni.

V okviru razprave o prihodnji skupni kmetijski politiki se je treba tudi v kmetijstvu in proizvodnji hrane usmeriti k novim izzivom in prioriteta, ki bodo vodile EU v pametno, trajnostno in vključujočo rast, je prepričan Židan. Odgovor na ključne izzive, kot so gospodarska rast in zaposlovanje, prehranska varnost in zelena rast je, da se zagotovijo pogoji za gospodarno in trajnostno izkoriščanje naravnih danosti in da se zagotovi enakomeren razvoj kmetijstva na celotnem ozemlju EU.

V tem smislu Slovenija podpira tudi opredelitev vloge ključnih instrumentov skupne kmetijske politike, kot so neposredna plačila, ukrepi za uravnavanje trga in razvoj podeželja, kot je podana v dokumentu španskega predsedstva, so še sporočili s kmetijskega ministrstva.

Za doseganje zastavljenih prvin Strategije Evropa 2020 je po mnenju Židana potrebna stabilna in učinkovita skupna kmetijska politika, ki pa bo upoštevala raznolikost evropskega kmetijstva in evropskega ozemlja preko svojih instrumentov in njihove implementacije. (STA)

STROKOVNI NASVETI

Kmetijska opravila v mesecu juniju

Pred nami je junij. To je zelo ogleden čas za razvoj bolezni in škodljivcev, saj so rastlinski deli sočni in občutljivi. Če nastopi tudi vlažno vreme, moramo biti glede varstva rastlin še posebno pozorni. Na splošno imamo v tem mesecu polne roke dela tudi s številnimi drugimi opravili, kot na primer z zalivanjem in zatiranjem plevela.

VINOGRAD - Na začetku junija trta cveti. V tej fazi je nevarnost napada peronospor in oidija zelo velika. Zaradi tega v tem času uporabljamo sistemski sredstva, ki delujejo tudi kurativno. Nekateri aktivni principi proti peronospori so: cimoxanil, metalaxil, dimetomorf, folpet in drugi. Proti oidiju pa naj omenimo tetraokonazol, tebukonazol, miklobutanil, penkolazol, quinoxifen in druge. Obstajajo tudi omenjena sredstva, ki so kombinirana s kontaktnimi sredstvi. S sistemski škropimo še enkrat ali dvakrat po cvetenju, dalje pa škropimo z bakrom in žveplom. Biološki vinogradniki smejo uporabljati le bakrove pripravke za peronosporo in žveplo za oidij, s katerimi pa ne škropimo med cvetenjem.

Če so naše trte posebno podvržene sivi grozdni plesni ali botritisu, ali v primeru, da smo imeli prejšnje leto močnejši napad sive grozdne plesni, moramo začeti škropiti že ob koncu cvetenja. Glede podrobnosti škropljenja nam bo najbolje svetovala specifična strokovna služba.

V slučaju pomanjkanja mikroelementov v prejšnjih letih v tem času opravimo listno gnojenje, predvsem s pripravki, ki vsebujejo železo in magnezij. Gnojilo pomešamo škropilni mešanici proti peronospori in oidiju.

Poleg škropljenja imamo v vinogradu še druga opravila, kot so povezovanje mladja, vrščikanje in odstranjevanje zalistnikov. Paziti moramo, da pustimo dovolj listov in da to pravočasno opravimo.

V tem času vinograd obdelujemo površinsko, globina pa naj bo 5-10 cm. Če pa ga pustimo zatavljenega, kosimo, ko je trava visoka približno 25-30 cm.

OLJČNI NASAD - V oljčnem nasadu travo kosimo, posebno v čau cvetenja. Še najbolj važno je, da kosimo pod mladimi oljkami, najbolje pa je, da pod mladimi oljkami obdelujemo zemljo. Če mulčimo, pustimo travo na mestu, da obogati zemljo z organsko snovjo. Če pa kosimo, lahko travo reztresemo okrog debla. Če tega še nismo naredili, oljke pred cvetenjem poškopimo z borom za boljše oploditve.

SADNI VRT - Tudi v sadnem vrtu oskrbujemo tla. V tem mesecu nam vrt nudi češnje, prve breskve in marelice. Ko pobiramo češnje, moramo paziti, da ne pokvarimo majških kitic. To so majhne

vejice, ki rodijo več let zaporedoma in dajejo kakovostne sadeže.

Pozorni moramo biti tudi na glivične bolezni. Jablanov škrlup zatiramo s pripravki na podlagi bakra ali mankozeba. Proti oidiju jablane in koščičarjev pa uporabljamo močljivo žveplo. Žveplo v prahu ni učinkovito, ker jablana vsebuje majhne dlačice, zato pripravek ne more priti v stik z glivo.

V juniju poletno obrezujemo breskve.

ZELENJADNI VRT - Junija se plevel precej širi, zato ga moramo odstranjevati. Pobiramo zgodnji grah, solato rezliko, špinačo, radič, peteršilj in ponekod že zgodnji krompir.

Sejemo jesensko-zimske sorte karpusnic, blitvo, korenje, zeleni radič, glavno solato in drugo.

Od sedaj naprej je važno tudi zalivanje. Najraje zalivamo zjutraj, kajti če zalivamo proti večeru, bo zemlja ostala vso noč vlažna, kar privablja polže in razne bolezni. Poleg tega so proti večeru rastline tople od sonca, vodovodna voda pa je po navadi bolj hladna. Ta razlika v temperaturi rastlinam ne prija. Pri nas uporabljamo za zalivanje v glavnem vodovodno vodo, ki vsebuje tudi klor in kalcij. Da nekoliko zmanjšamo vsebnost teh dveh elementov vodo točimo v posodo, ki je lahko iz plastike, vsekakor pa ne železna. Iz nje nato črpamo vodi ki se bo na ta način nekoliko ogrela.

Paradižniku v tem času odstranjujemo zalistnike in ga vežemo na oporo. Paradižnik in ostale plodovke dognojujemo.

Sedaj se lahko pojavijo prvi hrošči na krompirju. Nadležnega škodljivca lahko uspešno zatiramo z biološkimi pripravki na podlagi bakterije *Bacillus thuringiensis*. Pripravki so učinkoviti, če škropimo ob pravem trenutku in sicer, ko so prisotne prve ličinke.

Na raznih zelenjadnicah in tudi sadnih vrstah se v tem času lahko pojavijo listne uši, proti katerim se bраниamo s pripravki na podlagi naravnih piretrin, ali pa s pripravki na podlagi pirimikarba. Proti peronospori paradižnika in krompirja ter proti čebulni plesni škropimo z bakrovimi pripravki. Na bučkah se lahko pojavi oidij, ki ga zatiramo z žveplom.

OKRASNI VRT - Spomladanske enoletnice so skoraj povsem odcvetele. Sedaj so na vrsti rastline, ki cvetijo poleti. Okrasno trato gnojimo in režemo. Stalno zalivamo in gnojimo okrasne lončnice kot na primer pelargonije.

Ob vlažnem vremenu se lahko širijo bolezni tudi na okrasnih rastlinah. Bolezni se lahko širijo tudi v primeru rose. Skrbno torej kontroliramo, da rastline nimajo bolezenskih znakov.

Magda Šturman

Na slikah: pod naslovom pogled na središče Bruslja; desno logotip seminarja; spodaj Wivan Nygard Fagerudd, Androulla Vassiliou in Carl Haglund med uvodnim zasedanjem

V BRUSLJU ZANIMIV SEMINAR ŠVEDSKE KULTURNE FUNDACIJE

Kaj narediti, da bo manjšinski jezik privlačen za mlade

BOJAN BREZIGAR

Na ekranu se prikaže star gramofon, še iz časa, ko ni deloval na elektriko in ga je bilo treba naviti z ročico, da si lahko poslušal ploščo; seveda tisto na 78 obratov. Lep, bleščeč je, zvočnik je bakren, videti je kot zlat. Tak je, za kakršnim hrepenijo ljubitelji in zbiratelji.

Kaj pa ta gramofon pomeni mladim? Nič, to je nekaj za staro šaro. Mladi uporabljajo nekaj drugega. In na ekranu se prikaže najmodernejši ipod: majhen, priročen, žive barve, s sluškami, nič ga ni treba navijati. To je predmet, ki mladim veliko pomeni.

Ta prikaz je direktor urada za valižanski jezik Meirion Prys Jones uporabil kot uvod v svojo predstavitev na konferenco Podoba manjšinskih jezikov, katere tema je bila, kako promovirati jezike med mladimi. Valižani se že skoraj dve desetletji ukvarjajo s tem vprašanjem in so trenutno edina manjšina v Evropi, pri kateri se v zadnjih letih povečuje število pripadnikov oziroma ljudi, ki ta jezik govorijo. To ni naključje, ampak je sad vztrajnega in doslednega dela. Osnovno geslo tega dela pa je ponuditi mladim to, kar mladi želijo.

Raba valižanščine je bila v javnosti prepovedana leta 1543. Odtlej pa vse do 80. let prejšnjega stoletja je bila valižanščina jezik za domačo rabo. Šele v 80. letih se je začel ta jezik z odobritvijo prvega zakona o jeziku uveljavljati tudi v javnosti. To uveljavljanje je spremljalo strokovno delo Urada za valižanski jezik, ki ser je osredotočilo predvsem na mlade. Mladi so, kot pravi Prys Jones, po vsej Evropi enaki: poslušajo isto glasbo, oblačijo se na enak način, gledajo iste televizijske kanale, enako uporabljajo internet. Najmanj polovica jih uporablja računalnik najmanj trikrat tedensko, 90 odstotkov jih uporablja mobilni telefon, 80 odstotkov jih uporablja elektronsko pošto za kontaktiranje z vrstniki. Treba je torej poseči po teh sredstvih za vzbujanje zau-

panja mladih, za njihov interes za jezik, za uveljavljanje jezika manjšine v sicer angleško govorečem okolju.

Tu je bila torej izdelana strategija in Prys Jones je nakazal le nekaj primerov. Valižanska televizija je odkupila pravice za prenose tekem rugbyja, ki je v Walesu zelo priljubljen šport. Vsi komentariji so bili samo v valižanščini; kdor je želel gledati tekme, se je moral s tem sprijazniti. In število gledalcev je zelo veliko. Očitno je bila izbira niše zadeta in je vzbudila zanimanje mladih ljudi.

Drugo področje, kateremu so namenili veliko pozornost, je televizija. Valižani imajo že dve desetletji svoj televizijski kanal, sedaj pa so pridobili še drugega; gre za kanal, ki je namenjen izključno mladim. Najprej so uvedli sporede za otroke do 5. leta starosti, nato so uvedli sporede za otroke od 6. do 13. leta starosti, sedaj pa so v pripravi sporede za mlade od 14. do 25. leta starosti.

Tretje področje, ki so se mu posvetili, je informacijska tehnologija. V valižanskem jeziku imajo vse glavne programe in tudi družbene mreže, med temi tudi Facebook. Poleg tega prirejajo

velike glasbene dogodke, festivala, poletne šole in nkolonije, skratka široko paleto dejavnosti za mlade, kjer je valižanščina edini govorni jezik. S šolami pa so uvedli posebne programe učenja neformalnega jezika. Izhajajoč se iz rezultatov ankete, ki je pokazala, da je za mnoge valižanščina jezik šole, medtem ko se s prijatelji pogovarjajo v angleščini, so se začeli zelo resno ukvarjati s poučevanjem »uporabnega jezika«, torej terminologije, ki gre od vremena do moderne glasbe, od športa do žargona, ki ga mladi uporabljajo pri svojih pogovorih. »Mladim je treba zagotoviti znanje in jim vliti samozavest, če želimo, da bodo res govorili v maternem jeziku,« je dejal valižanski predstavnik.

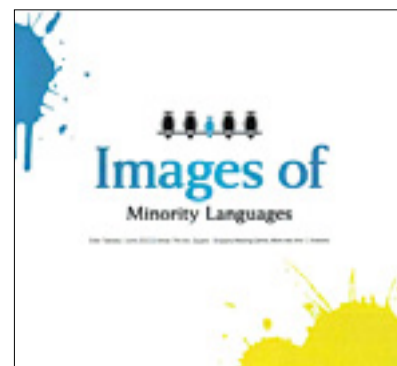
Njegov poseg je bil le eden izmed referatov na seminarju, ki je potekal v torek v Bruslju v okviru tedna evropskih fundacij. Ena izmed teh, Švedska kulturna fundacija na Finskem, je želela s posebnim preveriti, kako se manjšine lotevajo zelo zapletenega vprašanja, kako ponuditi javnosti, predvsem pa mladim, pozitivno sliko jezikov manjšin. Predsednica fundacije Wivan Nygard-Fagerudd je

v uvodnem nagovoru pojasnila, da so si zastavili vprašanje, kaj bi bilo treba narediti, da bi bili jeziki manjšin dovolj atraktivni za široko javnost, predvsem za mlade, da bi jih sprejeli za svoje in redno uporabljali. Dodala je, da bi bilo to pomembno tudi za široko javnost, ki bi imela lahko tudi ekonomske koristi. Jeziki morajo biti po njeni oceni vidni, če so nevidni, je nevarno, da bodo ob prvi priložnosti izginili. Izginili pa bodo tudi, če ne bodo privlačni za otroke. Zato se je treba osredotočiti na »dobre novice«, na lepe zgodbe, ki so mladim všeč. »Navsezadnje obstaja jezik, ki ga govorimo vsi, to je materni jezik,« je še dejala.

Če je bil nagovor predsednice fundacije spodbuden, pa tega nikakor ne moremo reči o ugledni gostji seminarja, evropski komisarki za kulturo, Ciprčanki Androulli Vassiliou. V njenem posegu ni bilo prav ničesar, kar ne bi bilo priložnostno, prav nič novega. Ponovila je, da v Evropski Uniji obstaja 23 uradnih jezikov in približno 60 jezikov manjšin, da je vsak od teh jezikov življenjskega pomena za evropsko kulturno izročilo, da si Evropska unija prizadeva za uveljavljanje večjezičnosti in je v ta namen že leta 2002 izdala navodilo državam članicam, naj bi vsi Evropejci v prihodnje govorili tri jezike; v tem smislu naj bi države prirejale svoje šolske programe. Navedla je tudi seznam evropskih programov na področju kulture in pojasnila, da se teh programov lahko poslužijo tudi manjšine, opozorila je, da Lizbonska pogodba še vedno priznava pristojnost na tem področju državam članicam, nakar je z visokodonečim stavkom, da »kultura večjezičnosti spodbuja odprtost in strpnost« končala svoj poseg in, ko je voditelj seminarja napovedal možnost kratke razprave in torej vprašanj, se je opravičila in odšla. V njenem posegu ni bilo prav nič novega, niti ene same misli, ki je ne bi že nešteto krat slišali in niti najmanjše obveze, da bo Evropska unija karkoli storila za manjšine oziroma za jezike manjšin.

Evropski poslanec švedske manjšine na Finskem Carl Haglund je bil tako v težavah, ko je moral, v očitnem nasprotju z lastnim prepričanjem, posredno zagovarjati evropsko komisijo, češ da so njene pristojnosti dejansko omejene. Dejal je, da je bilo leto 2009 zelo težko za vse in da zato ni bilo mogoče vselej postreči z dobrimi novicami. Dejal je tudi, da listina o temeljnih pravicah EU sicer govori o prepovedi diskriminacije in o jezikovni različnosti, vendar v 51. členu tudi določa, da države članice ohranjajo svojo avtonomijo. Delovna skupina za manjšine v Evropskem parlamentu, kateri soproedseduje Haglund, sicer vztrajno dela in proizvaja predloge ter se bo srečala tudi s komisarko Vassiliou, vendar so njene možnosti zelo omejene.

Njegove besede je nekoliko dopolnila madžarska evropska poslanka Kinga Gal, ki skupaj s Haglundom predseduje tej delovni skupini. Poudarila je, da manjšinski jeziki ne smejo biti samo vprašanje manjšin, ampak se morajo z njimi ukvarjati tudi večine; če se to ne bo zgodilo, ne bomo nikoli rešili problemov. Če se večine s tem ne bodo ukvarjale, bo videti, kot da ti problemi ne obstajajo, je menila Galova, ki je opozorila, da je sicer prav, da razpravljamo o zgodovini, vendar moramo delati za prihodnost. »Če je res, da Evropska unija temelji na enakih možnostih za vse, potem si moramo prizadevati, da enake možnosti tudi zagotovimo vsem,« je poudarila in ocenila, da je pri tem zelo pomembna tudi civilna družba, ki pa v številnih novih članicah EU še ne deluje, kot bi morala. »Komunizem je civilno družbo izničil in ljudje še vedno mislijo, da mora vse nare-

diti država, vendar to ne deluje,« je dejala in opozorila, da se sedaj tega v številnih državah zavedajo, kar je dobro, čeprav so za to potrebovali dvajset let.

Sicer pa je bil seminar, kot rečeno, namenjen predvsem preverjanju pobud, ki so jih posamezne manjšine uveljavile za spodbujanje učenja in rabe manjšinskih jezikov pri mladih. In tu je, poleg že omenjenega valižanskega predstavnika, imela veliko besedo predstavnica organizatorjev, švedske kulturne fundacije, Gunvor Kronman, ki je predstavila projekt Svenska nu (švedščina sedaj). Na Finskem je švedščina drugi uradni jezik že vse od leta 1922, ko je bil sprejet prvi zakon o jeziku, čeprav je bilo Švedov na Finskem že takrat samo 5,5 odstotka vsega prebivalstva. Pravica do rabe jezika obstaja, te pravice pa se marsikdo ne zaveda in je ne uporablja. V šolah namenjajo učenju švedščine manj pozornosti kot drugim predmetom. Raziskava, ki so jo izvedli med 200.000 dijakih srednjih šol na Finskem, je pokazala, da je zanimanje za švedščino zelo skromno. Na vprašanje, ali so videli kako kulturno prireditve v švedskem jeziku, jih je 12 odstotkov odgovorilo, da nikoli, 39 odstotkov včasih, 36 odstotkov nekajkrat. Le 6 odstotkov jih švedske kulturne prireditve spremlja pogosto, 7 odstotkov pa redno. To pomeni, da jih 87 odstotkov ne pozna švedske kulture. »Ni nam uspelo, da bi odprli svoja vrata večini,« je dejala Kronmanova, ki je nato pojasnila projekt Svenska nu. Ta projekt sestavlja več pobud, ki so vse namenjene mladim, populaciji srednjih šol. Zelo popularen je kuhar, ki obiskuje šole in v švedščini razlaga razne recepte. Gre za izredno osebnost, daj je kuhar tudi igralec in komik ter privablja veliko število dijakov. Njegove nastope prikazujejo tudi po televiziji in sledi jim zelo veliko število dijakov. Skrivnost uspeha je v prikazovanju dejstva, da švedščina ni samo slovnica, ampak je tudi kultura, okolje, vsakodnevno življenje, skratka, to je drugi »domači« jezik. Ključev za uspeh je tukaj več. Ljudje, ki se s tem ukvarjajo, morajo biti entuziasti, ustvarjati morajo jezik in (in ne zgolj jezika), kombinirati morajo jezik in kulturo, sodelovati morajo z učitelji in drugimi strokovnjaki, uspešnost je treba stalno preverjati in program nadzorovati, truditi se je treba za pozitivne odzive v medijih, potrebna pa je tudi ustrezna politična podpora in finančna osnova. Projekt, pri katerem so stalno zaposlene štiri osebe, stane 600.000 evrov letno, kar ni malo, vendar gre po rezultatih dober za dobro investicijo.

Seveda pa niso bili prikazani samo uspehi. Med problemi velja navesti zgodbo, ki jo je povedal Jan Diedrichsen, predstavnik nemške manjšine na Danskem. Danska je premostila zaprtost do Nemcev, ki je to državo označevala še dolgo po koncu druge svetovne vojne, Danci stalno obiskujejo Nemčijo in Berlin je ena najbolj priljubljenih turističnih točk. Vendar pa učenje nemščine upada in celo na področju, kjer živi nemška manjšina, tega zanimanja ni. »Danci so očitno prepričani, da sta danščina in angleščina dovolj, da obkrožiš ves svet,« je dejal.

Naj otroci...

Pojejo, plešejo, igrajo in ustvarjajo!

Že drugo leto Zveza slovenskih kulturnih društev vabi starše in prijatelje na prireditve NAJ OTROCI... plešejo, pojejo, igrajo in ustvarjajo. Letošnja izvedba bo potekala v ponedeljek 7. junija 2010, ob 19. uri v Kulturnem domu v Gorici. Otroci in mladi, ki sodelujejo v kulturnih društvih, aktivnih znotraj ZSKD na Goriškem, nam bodo pokazali, kaj so se izven šolskih klopi naučili: peli so nove pesmice, plesali po notah moderne glasbe in se preizkusili v vlogah mladih nadebudnih igralcev.

Otroška dramska skupina KD Skala

Otroška plesna skupina KD Vipava

Najmlajše plesalke kulturnega in športnega društva Vipava s Peči so se letos začele učiti plesnih korakov. Zaplesale nam bodo na melodijah brazilske »Mas Que Nada« v sodobnejši priredbi Black Eyed Peas in na pesmi »Mama Do« angleške pevke Pixie Lott.

Otroška pevsko-glasbena skupina Pihalnega orkestra Kras

Otroci pa ne stremijo le za tem, da bi postali pridni plesalci! Radi tudi pojejo in igrajo v različnih dramskih igrah. Na letošnji prireditvi se nam bodo predstavili še otroški zborček kulturnega društva Sovodnje, ki ga vodi Jana Drasič, otroška dramska skupina kulturnega društva Skala iz Gabrij s kratkim prizorom pravljice Jabolčnega kralja pod mentorstvom Romine Cijan in Petre Miklus ter otroška pevsko-glasbena skupina Pihalnega orkestra Kras iz Doberdoba pod vodstvom Tanje Gaeta.

Otroška in mladinska plesna skupina KD Kremenjak

Mlada dekleta društva Kremenjak iz Jamelj nam bodo pokazala, kako rada plešejo v ritmu popevke »Bad Romance« nekonvencionalne pevke Lady Gaga in na melodijah pesmi »Gimme gimme gimme« zimzelene skandinavske skupine Abba. Vse plesne skupine, ki sodelujejo na našem večeru, je pripravila priljubljena koreografinja Jelka Bogatec.

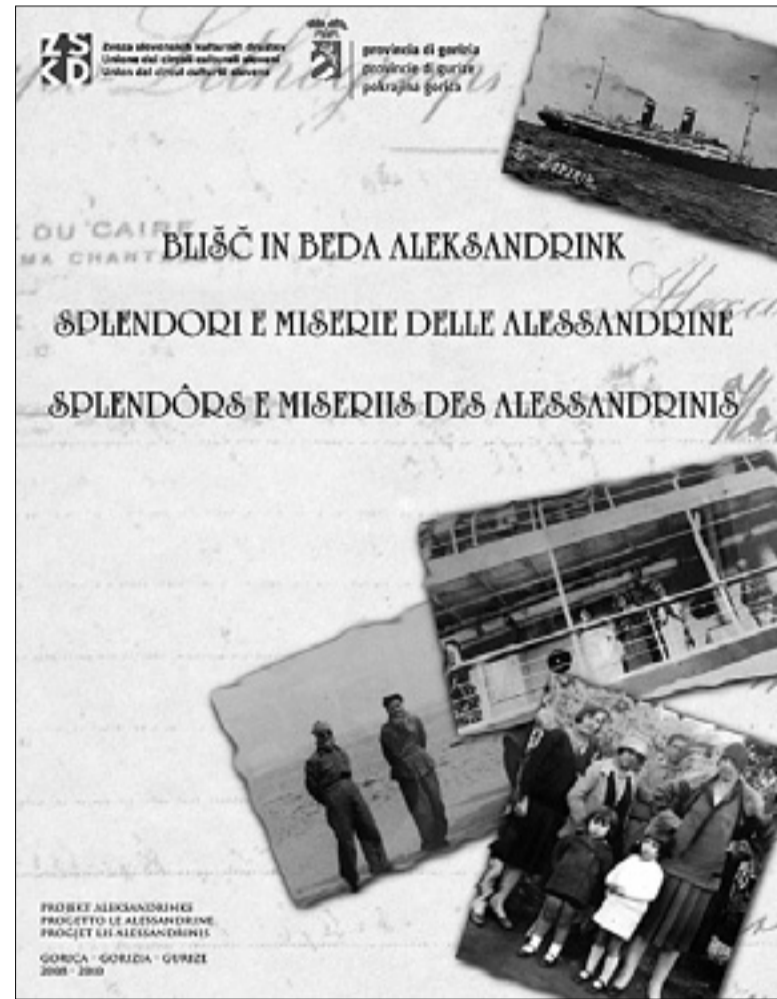
Mladinska dramska skupina KD Sovodnje

S komedijo V šotoru z medvedom nas bodo zabavali igralci mladinske dramske skupine kulturnega društva iz Sovodnje v režiji Maje Devetak. Nazadnje bo na oder stopila mladinska pevka skupina kulturnega društva Skala iz Gabrij pod vodstvom Jane Drasič.

Otroški pevski zbor KD Sovodnje

Blišč in beda Aleksandrinsk

V sredo, 16. junija 2010, ob 18. uri bo na goriški Pokrajini, v dvorani pokrajinskega sveta predstavitev knjige z naslovom »Blišč in beda Aleksandrinsk«, ki sta jo izdali ZSKD in Pokrajina Gorica. Urednik Vili Prinčič in avtorji besedil bodo predstavili preko sto strani debelo knjigo, ki bo v besedi in sliki predstavila vrsto znanih in manj znanih plati odhajanja goriških deklet v Egipt. Zanimivost nove knjige o Aleksandrinkah je predvsem v tem, da je v celoti napisana trojezično: poleg slovenščine, so vsa besedila še v italijanski in furlanski.

agenda - agenda - agenda

REVIIJA OTROŠKIH IN MLADINSKIH PLESNIH SKUPIN ZSKD »DO SVOBODNEGA GIBA«

se bo odvijala v soboto, 19. junija 2010 ob 16.30 na Stadionu 1. maj v Trstu (Vrdska c. 7). Nastopajo plesne skupine AŠKD Kremenjak, SKD Tabor, SKD Škamperle, ŠZ Bor in gostje Alfa Dance Trieste, Just for grins-American country dance Trieste ter Terpsihora plesni center-Šempeter. Sodeluje ŠZ Bor.

PIHALNI ORKESTER KRAS DOBERDOB

prireja GLASBENO POLETNO SREDIŠČE namenjeno otrokom od 6. do 12. leta, ki bo potekalo od 5. do 16.7.2010. Spoznavali bomo svet glasbe s pomočjo strokovnih predavateljev Mojce Bratina, Tanje Gaeta in Patrika Quaggiata. Prijave in informacije na tel. 338 41 99 828 (Romina).

ODBOR ZA PROSLAVO BAZOVIŠKIH JUNAKOV

prireja v nedeljo, 12. septembra 2010, ob 80. obletnici ustrelitve bazoviških junakov, proslavo na bazoviški gmajni. Poleg združenih mešanih pevskih zborov bo ob priložnosti nastopal mladinski priložnostni pevski zbor pod vodstvom Aleksandre Pertot sestavljen iz višješolcev in mladih pevcev do tridesetega leta starosti. Vaje MIPZ bodo 3.6., 4.6., 10.6., 11.6. ob 20. uri na sedežu Glasbene Matice v Trstu (Ul. Montorsino 2) in 2.9., 3.9., 8.9., 9.9., 10.9. ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah. Za informacije pokličite na urade ZSKD.

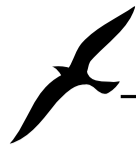

Zveza slovenskih kulturnih društev in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti razpisujeta 6. mednarodni mladinski glasbeni laboratorij INTERCAMPUS 2010, ki bo letos potekal v Kopru od nedelje, 11. do sobote, 17. julija 2010. Prijavnico in razpis dobite na spletni strani www.zskd.org. Rok prijave zapade 8. junija 2010.

ZANIMIVO ZA LJUBITELJE POEZIJE

Zveza slovenskih kulturnih društev razpisuje Mednarodni natečaj poezije "Sledi-Tracce" 2010, namenjen vrednotenju regionalnih, manjšinskih in večinskih jezikov ter spodbujanju sodelovanja med različnimi regionalnimi skupnostmi. Tema natečaja je prosta. Dela morajo dospeti do 31. avgusta 2010. Razpisni pogoji so na razpolago na spletni strani www.zskd.org ali na uradih ZSKD.

Uradi ZSKD so na voljo za vse informacije
Trst: tel. 040 635 626,
e-pošta trst@zskd.org
Gorica: tel. 0481 531495,
e-pošta gorica@zskd.org
Čedad: tel. 0432 731386,
e-pošta cedad@zskd.org
Solbica: tel. 0433 53428,
e-pošta rezija@zskd.org
www.zskd.eu

KOŠARKA - Promocijska liga

Sokol za slovo premagal solidno Mosso

Sokol - Mossa 73:58 (11:20, 33:31, 53:48)

SOKOL: Spadoni 8, Rogelja 4, Umek 9, Hmeljak 8, Vidali 4, Budin 23, Piccini 9, Guštin, Kocman 5, trener Emili. TRI TOČKE: Budin 3, Spadoni 1.

Sokol je sklenil nastope v promocijski ligi z lepo in zanesljivo zmago proti drugouvrščeni Mossi. Čeprav za Nabrežince ta tekma ni odločala o ničemer, saj je Sokol že precej časa odrezan iz boja za napredovanje, pa je moštvo trenerja Emilija na poslovilni tekmi igralo zelo zbrano in učinkovito. Le v prvi četrtini je nekoliko odpovedalo, že v drugi pa je z boljšo obrambo in napadom nadoknadilo devet točk zaostanka in ob polčasu povedlo. Gostitelji so v tretji četrtini nadaljevali uspešno in si v zadnjem delu tekme priigrali zanesljivo prednost, ki so jo ohranili do konca srečanja.

Za lepo zmago je zaslužna vsa ekipa. Od posameznikov pa bi pohvalili Gregorja Budina, ki je bil s 23 točkami najboljši strellec ekipe, Spadonija in Piccinija za organizacijo igre, Vidali za običajen doprinos v obrambi (7 skokov) in kapetana Hmeljaka, ki se je po dolgem času vrnil na igrišče in na zadnji prvenstveni tekmi pripomogel k zmagi. (lako)

ŠPORTEL - Jutri Kuharji centra Ad formandum in zdrava prehrana

Kako poteka pouk na gostinski šoli centra Ad formandum? Komu je sploh šolanje namenjeno? O tem, predvsem pa o zdravi prehrani za športnike, bo govor v jutrišnji oddaji Športela (22.30 na TV Koper-Capodistria). Pri oblikovanju oddaje so sodelovali dijaki in učno osebje gostinskega učnega centra Ad formandum ter športna zdravnica Irena Tavčar.

Med oddajo boste med drugim izvedeli za rezultate ankete o tem, kako se prehranjuje zamejski športniki. Kako pa se starejši sproščajo v prostem času med rekreacijo? O tem v prispevku iz telovadnice goriškega Kulturnega doma.

Športni »piknik« Vipave in Doma na Peči

V torek sta društvi Vipava in Dom končno spravili pod streho skupno športno akademijo, ki je letos dosegla svojo deseto izvedbo. Uvodoma sta kopico mladih in gledalcev na tribunah kotalkališča na Peči pozdravila predsednika društev prireditev, Marko Kovic za domače društvo Vipava in Luka Bresciani za goriški ŠZ Dom. Nato so na ploščo stopili otroci športnega vrtca ŠZ Dom, ki jih vodijo vaditeljice Ljudmila Onišenko, Mateja Fajt in Greta Zavadlav. Prikazali so nekaj osnovnih prvin telesne kulture. Sledil je nastop deklet novo ustanovljene navijaške skupine iz Gorice. S svojim delovanjem so dekleta začele januarja letos. Projekt je nastal v sodelovanju z ZSSDI, srednjo nižjo šolo »I. Trinko« in ŠZ Dom. Skupino vodi Nikol Krizmančič. Na prizorišče so nato stopili fantje, ki se pri Domu ubadajo z raznimi zvrstmi motorike z elementi orodne telovadbe. Pri izvedbi raznih vaj jih je vodil trener Miloš Figelj. Prikaz vadbe košarke je uprizorila najmlajša skupina Domovih košarkarjev, ki jo vodita trenerja Jan Zavrtnik in Dean Oberdan in Peter Brumen. Lepo športno popoldne so zaključile kotalkarice domačega društva Vipava s slikovitim mimohodom. Dejavnost »na kolecih« vodijo trenerke Tanja Peteani, Isabella Lucigrai, Elena Vizintin e Nataša Pahor. Po skupnem pozdravu vseh nastopajočih sta se vodstvi društev zahvalili vsem nastopajočim za res prijetne športne prikaze in staršem, sodelavcem in prijateljem za obisk prireditve. Nato je bil na vrsti še piknik z okusno paštašuto in drugimi dobrotami, ki sta jih pripravili obe društvi. (vip)

ODBOJKA - V organizaciji ŠZ Olympia

Od jutri v Gorici tretji Memorial bratov Špacapan

ŠOLSKI ŠPORT - Šahovsko prvenstvo

Kakovostna turnirja v Dolini in v Doberdobu

Nadvse bogata šolska šahovska sezona se počasi nagiba h koncu. Prejšnje dni sta bila v organizaciji zavoda Žige Zoisa na sporedu zadnja dva turnirja.

Prvi je bil v torek Dolini, kjer so se pomerili osnovnošolci dolinskega didaktičnega ravnateljstva in pobratena šola s Škofij. Nastopilo je 44 mladih šahistov, za nekatere pa je bil to prvi turnir. Suvereno je zmagala Petra Olenik (Voranc Dolina), ki je v petih dvo bojih dosegla prav toliko zmag, pred Kevinom Muheljčičem (Kovačič Škofije, 4/5) in Tihano Stricca (Trinko Ricmanje, 4/5). Sledili so še Martin Coretti (Trinko), Luca Veneziano (Kovačič) in Saša Cej (Trinko). Nagrajeni so bili vsi najboljši posamezniki vsakega razreda.

Drugi turnir pa je bil v sredo v centru Gradina Doberdoba. Nastopile so osnovne in nižje srednje šole s slovenskim učnim jezikom, ki so vključene v čezmejno mrežo, iz videmske, tržaške in goriške pokrajine, poleg njih pa še gostje OŠ Miren-Bilje. Bil je to prvi turnir, kjer so nastopili otroci s celega zamejskega prostora. Skupno je moči merilo kar 66 navdušenih, a zelo discipliniranih učencev in dijakov. Absolutni zmagovalec in najboljši v moški konkurenci srednjih šol je nekoliko nepričakovano, a zaslužno, bil Fran-

cesco Papais VŠ Doberdob. V šestih dvo bojih je nasprotnikom prepustil le pol točke. Sledili so na papirju bolj kotirani Jakob Jarc (OŠ Miren Bilje) in Elia Saggin ter Omar Cusma (oba VŠ Doberdob), ki so zbrali po pet točk. Prav tako pet točk je dosegel tudi zmagovalec v moški konkurenci Matej Gruden (Milčinski Katinara), ki je prehitel najboljšo srednješolsko Mojco Petaros (Kosovel Opčine, 5/6) in drugo in tretjeuvrščena sovrstnika Luko Gergoleta in Martina Jurena (VŠ Doberdob oba 4,5/6), ter Devana Štoko (Kosovel, 4,5/6). Nagrajene so bile še druga in tretjeuvrščena srednješolka Arlena Šulin (Miren-Bilje, 4/6) in Urška Petaros (Kosovel, 4/6), najboljša osnovnošolska Veronika Vascotto (Sirk Križ, 4/6), Tina Busan (Bevk Opčine, 3,5/6) in Lejla Juretič (Černigoj Prosek, 3/6) ter najboljši četrtošolec Uroš Šulin (Miren-Bilje, 4/6), tretješolec Marko Vidali (Gradnik Repen, 3,5/6), drugošolec Emil Antonutti (Doberdob, 4/6) in prvošolec Nikola Kerpan (Tomažič Trebče 4/6). Najmlajši so zares presenetili, saj je Kerpan dosegel absolutno 19. mesto, Sebastian Pieri (Černigoj, 3,5/6) pa 23. Nasploh je bil turnir na dobri kakovostni ravni, kljub odsotnosti nekaterih boljših tekmovalcev.

Marko Oblak

NOGOMET

Žarko Arandelović k Vesni

Nekdanji nogometaški kriške Vesne in tudi Pro Gorizije, Sežančan Žarko Arandelović je tudi uradno postal novi športni vodja ekipe kriškega kluba. Arandelović, pri Vesni z njim pripravljajo triletni načrt, je tako zamenjal Paola Vidonija, ki je bil Vesnin športni vodja kar štiri sezone. Vidoni se je umaknil zaradi službenih obveznosti.

KRAS KOIMPEX DANES - Danes v Repnu bo prva finalna tekma za napredovanje v D-ligo med Krasom in Jesino (začetek ob 16. uri).

Na zaključni prireditvi Športne šole Polet/Kontovel tudi »rock&roll«

Več kot 100 otrok je v petek nastopilo na zaključni prireditvi Športne šole Polet/Kontovel in ritmičnega oddelka ŠD Kontovel. Raznoliko in dinamično prireditev so uvedle ritmičarke Kontovela, ki so prikazale vajo s kolebnico in obročem, nato pa je trinajstčlanska skupina zaplesala v ritmu rock&rolla. Malčki iz vrtca in osnovnošolci, ki so med letom obiskovali minimotoriko in motoriko, so se ob spremljavi glasbe preizkusili v poligonu, nato pa se pozabavali s padalom in žogicami. Začetniki minibasketa (letniki 2000 in 2001) so prikazali naučene spretnosti s kolebnico, nato pa v poligonu s košarkarskimi elementi, starejši dečki minibasketa (letniki 1999) pa so izvajali vaje s kolebnico in z žogo v košarkarskem poligonu. Kot zadnja je na parket stopila ekipa dečkov, ki je nastopala v prvenstvu U13. Vodja Športne šole Polet/Kontovel Andrej Vremec se je pred zaključnim nagrajevanjem zahvalil vsem, ki so pripomogli k uspehu zaključne prireditve, in poudaril, da je bil letos odnos in prisotnost vseh otrok med letom zelo dober. Zaključno prireditev so pripravili vaditelji Andrej Vremec, Veronika Danev, Erik Piccini, Damjan Košuta in Darma Milič, Deborah Vitez in Martina Lisjak pa sta vodili skupino ritmičark.

Konec sezone tudi za malčke Športne šole Trst

Prejšnji konec tedna so pri Športni šoli Trst zaključno prireditev končali uspešno vadbeno sezono. Nad 50 otrok je v dvorani Bojana Pavletiča na stadionu 1. maja v Trstu staršem in prijateljem prikazalo svoje gibalno znanje, ki so ga usvojili med šolskim letom. Izkazali so se v tekalnih igrah, igrah z žogo in izvajanju gimnastičnih vaj. Mlajši otroci (od prvega do tretjega leta), ki so telovadili s svojimi starši, so se preizkusili v teku s porivanjem blazin, starejši predšolski otroci pa so tekmovali v štafetnih igrah. Za konec so malčki svoje starše navdušili s plesnim vlakom. Sledila sta mimohod in nagrajevanje, pri katerem je vsak otrok dobil napihljivo žogo. Predsednik Športne šole Trst Maksi Kralj se je v imenu društva zahvalil vaditeljicam Biserki Cesar, Petri Furlan in Daši Stanič za njihovo športno vodenje in vse povabil k ponovnemu začetku vadbe v oktobru.

NAMIZNI TENIS - DP

Krasovci brez vidnih uvrstitev

Na državnem namiznoteniskem prvenstvu v lombardskem kraju Ponte di Legno pri Brescii so se v petek začeli prvi boji v moški četrti kategoriji, v kateri nastopajo tudi tekmovalci zgoniškega Krasa. V hudi konkurenci približno 450 namiznoteniskih igralcev iz cele Italije se Tom Fabiani in Gianni Rotella nista uspela prebiti iz skupine. To je uspelo Ediju Boleju, ki pa je v včerajšnjem prvem krogu gladko izgubil (3:1) in tako izpadel iz tekmovanja. Danes bodo na vrsti dvo boji dvojic in mešanih dvojic četrte kategorije.

Začetniki Pomladi v finalu

Pomlad - Staranzano 4:1 (1:0, 0:0, 3:1)

POMLAD: Paoli, Suppani, Žerjal, Kosovel, Paolucci, Ghersinich, Toffolutti (2 gola), Košuta, Kocman (1), Biccocchi (1), Vidali (P. Gregori). Trener: Pahor.

Začetniki Pomladi so se z zmago proti ekipi iz Štarancana uvrstili v finale turnirja v Vižovljah. Danes (ob 19. uri) se bodo za 1. mesto borili proti Sistiani.

PRIMOREC V POLFINALU - Turnir Il Giulia: Primorec - Cgs 5:1 (Esposito 2, Moscolin 2, Lanza). Jutri (20.30): Primorec - San Luigi.

Visintin (Devin) petič prvi

Devinov kolesar Matteo Visintin je ponovno zmagal in to že petič v letošnji sezoni. S tem si je zagotovil mesto v deželni reprezentanci za državno prvenstvo cestne vožnje začetnikov. Na dirki v Bagnarolu di Sesto al Reghena je Visintin osvojil prvo mesto na 28,5 km dolgi progi.

Obvestila

AŠD SOKOL vabi v sredo, 9.6., na odprtem igrišču Sokola v Nabrežini na društveni praznik. Ob 18.30 zaključna mladinska prireditev; ob 21.00 predvajanje filma o trenerju Brumnu »Na koncu tržaške«. V primeru slabega vremena bo zaključna prireditev v telovadnici, predvajanje filma pa v kulturnem domu I. Gruden v Nabrežini.

DEŽELA FJK - V ospredju problemi slovenske manjšine

SSk se je srečala s Tondovimi odborniki

Voditelji lipove vejice na pogovoru z Riccardijem, Segantijevo in Molinarom

TRST - Razprava na tristo šestdeset stopenj o najrazličnejših odprtih vprašanjih, ki zadevajo slovensko narodno skupnost v Furlaniji-Juljski krajini. Tako bi lahko povzeli niz treh srečanj, ki so jih na pobudo deželnega svetnika SSK Igorja Gabrovca imeli deželni tajnik slovenske stranke Damijan Terpin, pokrajinska tajnika Peter Močnik in Julijan Čavdek ter koordinator SSK na Videmskem Miha Coren s tremi odborniki Tondove uprave.

Kot piše v tiskovni noti SSK, je vodstvo stranke z odbornico za krajevne avtonomije in mednarodne odnose Federico Seganti razpravljalo o napovedani reformi krajevnih uprav, ki se začneja z zakonskim osnutkom deželnega odbora o preureditvi nekdanjih gorskih skupnosti. Nadalje je tekla beseda o zakonskem osnutku o ohranitvi rajonskih svetov na Tržaškem in Goriškem, ki je že na dnevnem redu deželnega sveta, ter o novi razmejitvi volilnih okrožij za pokrajinske volitve, ki se razvija na osi vsedržavne reforme v smeri zmanjševanja števila članov v skupščinah krajevnih uprav. Pri vseh navedenih postopkih se SSK sklicuje na dejstvo, da na območju treh obmejnih pokrajin živi slovenska narodna skupnost, ki ji mednarodni sporazumi in ne nazadnje zaščitni zakon določajo posebne zaščitne klavzule tudi v ukrepih, ki se dotikajo volilne zakonodaje in javno upravne organizacije teritorija.

Deželni tajnik SSK Terpin je odbornici Segantijevo obenem nakazal nekaj možnih pobud, ki bi lahko privedle do okrepitev sodelovanja med Furlanijo-Juljsko krajino in Slovenijo. Mi-

Na sliki (z leve): Miha Coren, Damijan Terpin, Igor Gabrovca, Federica Seganti, Peter Močnik in Julijan Čavdek

FOTO SSK

ha Coren je Segantijevo kot vidno članico Bosisije stranke prosil za posredovanje tudi v odnosu do videmske pokrajinske uprave, ki bi lahko odigrala pomembno vlogo pri rešitvi vzla špetske šole.

Podrobneje o bodočnosti dvojezične šole v Špetru je tekla beseda z odbornikom za kulturo in šolstvo Robertom Molinarom. SSK se je deželnemu odborniku zahvalila za pozornost in aktivno prizadevanje, ki je že takoj privedlo do evidentiranja milijona evrov vredne postavke za obnovo šolskega poslopja. Miha Coren je tudi v vlogi predsednika zavodskega sveta in odbora staršev otrok špetske šole odborniku Molinaru še posebej priporočil prizadevanje, da se že v kratkem uredi vse potrebno za začetek prihodnjega šolskega leta v začas-

nih prostorih, ki naj bodo osredotočeni na Špeter. Pri tem je posebej izpostavil negativne posledice, ki bi jih povzročila razpršitev šole po okoliških občinah, za kar se žal ogrevajo nekateri predstavniki krajevnih desnice. O tem bo že prihodnji teden ponovno tekla razprava na različnih institucionalnih nivojih, saj je nujno, da se zlasti špetska občinska uprava izjasni še pred zaključkom šolskega leta.

Srečanje z odbornikom Riccardom Riccardijem je bilo osredotočeno na vprašanje vloge in predvsem konkretnih zmogljivosti civilne zaščite pri reševanju vse pogostejših kriznih žarišč, ki se pojavljajo po vsem deželnem teritoriju. Zadnji tak primer je usad v Štmavru, kjer bo najbrž deželna civilna zaščita konkretno ukrepala že v doglednem času.

ŠOLSTVO - Vsedržavna akcija Demokratska stranka se je seznanila s posebnimi problemi slovenskih šol

TRST - Demokratska stranka je na vsedržavni ravni določila 31. maj kot dan namenjen mobilizaciji v podporo šolstvu; v tem okviru so se zvrstili po vsej Italiji obiski šol vseh vrst in stopenj, kjer so parlamentarci ter drugi izvoljeni predstavniki iz vrst Demokratske stranke preverili trenutni položaj. Glavni cilj te pobude je bil zbiranje informacij o težavah, s katerimi se soočajo posamezne šole, predvsem glede na uvajanje različnih šolskih reform, oziroma na huda finančna kledenja.

Tudi na Tržaškem so Demokrati organizirali obisk nekaterih šol, med temi so bile tudi slovenske: poklicni Zavod J. Stefan in licej F. Prešeren ter opensko didaktično ravnateljstvo. Na prvem so bili prisotni senatorka Tamara Blažina in poslanec Ettore Rosato ter deželni svetnik Bruno Zvech, na drugih pa samo Blažinova, saj so bili ostali zasedeni drugje. Vsekakor je šlo za koristna in zanimiva srečanja, pri katerih so sodelovali poleg ravnateljev tudi profesorji, predstavniki dijakov, staršev ter neučno osebje. Poleg že znanih težav, ki so več ali manj podobne za celoten italijanski šolski sistem, so prišle na dan še nekatere specifične težave slovenskih šol in vsake šole posebej, kar zadeva predvsem šolska poslopja. V zvezi s tem so končno na vidiku v bližnji prihodnosti nekateri pomembni premiki (začetek del na J. Stefan), po drugi strani pa se opaža prepočasnost krajevnih uprav in splošno nezanimanje za šolski sektor.

Govora je bilo še o krčenju neučnega osebja, o pomanjkanju finančnih sredstev za redno upravljanje, o težavah za slovenske učbenike, o nujnosti natečaja za ravnatelje idr.; povsod pa je bilo zaznati veliko navezanost, dinamičnost in voljo po kakovostni rasti naše šole. Iz vseh obiskov izhaja globoko razočaranje nad odnosom, ki ga ima sedanja vlada do izobraževanja, v katerem vidi le strošek, ne pa investicije za vsestranski razvoj.

TAMARA BLAŽINA

ARHIV PD

OTTICA INN

...kupčije

OKVIRJI ZA OČALA IN SONČNA OČALA

VSE PO 25.00€

V TRSTU

UL. CONTI 11/1 (20 m od Kulturnega doma) TEL. 040 363604
DREVORED XX SETTEMBRA 2 TEL. 040371096

IZLIV NAFTE V MEHIŠKEM ZALIVU - Razlaga kap. Marca Sullija, ki je bil 35 let v službi pri Chevronu

Nesreča posledica varčevanja, predpise pa bodo gotovo poostрили

Upokojeni pomorščak iz Križa, ki je nazadnje poveljeval tankerju Condoleezza Rice, bo objavil knjigo o nafti

Marco Sulli - Sulčić je po očetu Križan, z ženo pa živi v Fari pri Gorici, kjer smo ga pred dnevi obiskali. Po dokončanem študiju na Pomorski šoli v Piranu je leta 1960 odšel služiti vojaški rok v italijansko mornarico. Pozneje se je z vkrcajem na tovrno ladjo družbe Lloyd Triestino začela njegova dolga in uspešna pomorska kariera. Celih 35 let je delal v kalifornijski naftni družbi Chevron, s katero je preplul vse oceane in videl ves svet (razen Nove Zelandije, je pripomnil kapitan). 27 let je poveljeval tankerjem za prevoz surove nafte (od 28 tisoč do 406 tisoč ton nosilnosti DWT), leta 1992 pa je prejel častni naslov komodorja. Leta 2001 se je izredno izkušeni pomorščak upokojil, še vedno pa ima redne stike s kolegi in svetom naftne industrije. Zaradi tega je 69-letni Sulli pravi človek, ki nam lahko pojasni, kaj se dogaja v Mehiškem zalivu.

Nafta

Da razumemo, kaj se je zgodilo v morju pred Louisiano, moramo najprej vedeti, kje se nahaja nafta in kako nastane vrelc. Črno zlato se skriva v poroznem skalovju, s sodobno tehnologijo (z umetnimi seizmičnimi valovi) pa danes predhodno ugotovijo, koliko nafte je v nahajališču. Nafta, ki se je formirala na Zemeljski skorji, se izteka zaradi notranjega pritiska. »Dovolj je prebiti plast nepropustne kamnine. Pri naravnih vrelcih pa uhaja nafta sama na površje, ker je kamnina ne zadržuje,« razlaga izvedenec.

Surova nafta je lahko težja ali lažja, enostavneje je pridobivati slednjo. »Z najlažjo nafto sem imel opravka v Nigeriji. Ko izklopiš cevi, pristane vedno nekaj nafte na palubi. Posadki sem ukazal, naj počistijo, a madežev ni bilo že več. Z začudenjem smo ugotovili, da je nafta kar izhlapela. V cevah pa se je sama destilirala in se spremenila v bencin. To je najdražja nafta na svetu.«

Z nafto proizvajajo tudi kok, plastiko, pralne praške, umetna gnojila itd. Delež nafte, ki jo pridobivajo v morju, je vse večji: leta 1977 je znašal 10%, leta 2007 pa 38%. Na svetu je po ameriških podatkih 1400 milijard sodčkov poznane nafte, leta 2030 pa naj bi človek po napovedih potreboval 118 milijonov sodčkov na dan (37% več kot leta 2006).

Naftni vrelc

Družba British Petroleum (BP) je aprila izdelovala vrtno. Postopek je v morju in na kopnem zelo podoben, traja pa več mesecev, tudi kako leto. »Ko vrtamo vrtno, postavimo vanjo ohišje, se pravi sistem cevi, ki mora seči do dna. Najprej postavimo prvo cev, med njo in steno ohišja pa vbrizgamo cement, da steno zabetoniramo. Sledi druga cev, novo vlivanje cimenta itd.« Ohišje se v obliki lijaka oži, skozi glavno cev v sredini pa spustijo napravo, ki ima na koncu sveder za vrtanje. Te cevi ne odstranijo, saj se bo po njej iztekala nafta. Sveder med vrtanjem spušča blato, ki izpira kamenje in podmaže sveder. Le-ta prebije nepropustno skalovje, ki prekriva ležišče nafte, nakar se sproži pritisk, ki se ga s staro tehnologijo ni dalo obvladati. »Izbruhi nafte so bili včasih neobvladljivi in prihajalo je do požarov. Nad nafto je navadno plin, ki eksplozivira,« pripoveduje komodor. Ob ohišju so ročne varovalke in hidravlični bati, ki so prek kablov povezani s ploščadi na površju: njihova naloga je stisniti in hermetično zapreti

glavno cev ter tako ustaviti iztok nafte. V Mehiškem zalivu je ta sistem zatajil.

Nesreča v Mehiškem zalivu

Kako je prišlo do nesreče na naftni ploščadi Deepwater Horizon, po kateri se je v morje izlilo več milijonov litrov surove nafte, je v glavnem znano. Vrtali so 1500 metrov pod morskno gladino. Iz nahajališča je uhajal plin: zaradi pritiska in nizke temperature se je ustvaril balon plina, ki se je bližal površju in se širil. Pod ploščadjo je plin povzročil eksplozijo. »Uničilo je ploščad, a tudi kable, ki sprožajo hidravlične bate,« pravi Sulli. Cev, skozi katero se izteka nafta, se ni zaprla. Z batiskafom so skušali zapreti ročne varovalke, poskus pa se ni obnesel. »V glavnem je do nesreče prišlo, ker niso mogli zapreti ventilov.« Uhajanja plina se najbrž ne da preprečiti, ali pa ... »Slišal sem, da naj bi plin uhajal skozi cementno steno vrtnice, ker ni bila dobro zabetonirana. Sam nisem bil tam, tega ne morem vedeti. Uhajanje plina pa so že pred časom opazili in niso ukrepali. Plin se je počasi nabiral in na koncu je počilo.«

Sullija vprašamo, ali je podjetje BP po njegovem mnenju zagrešilo več hudih napak. »Varčevali so,« se glasi odgovor. Hidravlični bati so bili s ploščadjo povezani prek kablov, medtem ko je ponekod obvezen akustični sistem, ki brezžično vključuje varnostne ventile. »Norveška in Brazilija, kjer je do nesreče prišlo, obvezno zahtevata akustični sistem. Po nesrečah je varnost vedno na višku ... V ZDA te obveže še ni, z akustičnimi sistemi, ki so dražji, pa do nesreče bržkone ne bi prišlo. Zdad bodo predpise gotovo poostрили.«

Zapiranje

Posledice nesreče odpravljajo z napredno tehnologijo, tovrstnih podvigov v morskih globinah pa še ni opravljal nihče. Po starem so na kopnem reševali težave z dinamitom ali nitroglicerinom. Zgradba se je sesula in zamašila luknjo. »Zdad so Rusi svetovali Američanom, naj pod vodo uporabijo atomsko bombo. Rusi so svoje probleme baje že šestkrat odpravili z atomsko bombo, nikoli pa v morju.« Američani so to možnost zavrnili. Z vrtanjem druge vrtnice so se nazadnje dokopali do

prve, da bi ji odvzeli pritisk, nafta pa naj bi se pod nadzorom skozi drugo vrtno in s pomočjo kupole iztekala v ladje na površju. Pred tem so luknjo skušali zapreti z vbrizgavanjem blata, a brez uspeha. »Čudi pa me, da je v globinah voda zelo mrzla, včasih celo pod ničlo. Nafta se je strčila in ni tekla nikamor,« razlaga Sulli. Napak je bilo predvsem pred nesrečo po poročanju ameriških medijev kar nekaj. Sulli pojasnjuje, da je BP naftno ploščad najel od švicarske družbe. Vsi so skušali omejiti stroške: preprečevalniki niso bili najbolj sodobni in proti uhajanju plina niso ukrepali, ker to stane. »Chevron je pred nekaj leti v Mehiškem zalivu pod dnom na 1200 metrih vrtal še šest kilometrov globoko. To je stalo milijon dolarjev na dan.«

Kaspijsko morje

Marco Sulli pripoveduje, da je nesreča v Mehiškem zalivu močno odjeknila tudi na drugih koncih sveta. Prijatelj ga je iz azerbajdžanskega Bakuja obvestil, da so države ob Kaspijskem morju zaskrbljene. V največjem jezeru na svetu, globokem tudi tisoč metrov, so navzoče razne naftne multinacionalne družbe, pred kratkim pa so tam odkrili novih

Rio de Janeiro, 1993: Condoleezza Rice na krstu istoimenske ladje s kapitanom Marcom Sullijem. Spodaj: podobno ploščad je raznesla eksplozija v Mehiškem zalivu. Produktivne ploščadi zasidrjajo na morskno dno, tudi 1500 metrov globoko, delno potopljena ploščad za izdelavo vrtin pa plava na mestu s pomočjo podvodnih propelerjev. Levo: opis vrtnice (iz še neobjavljene knjige Marca Sullija)

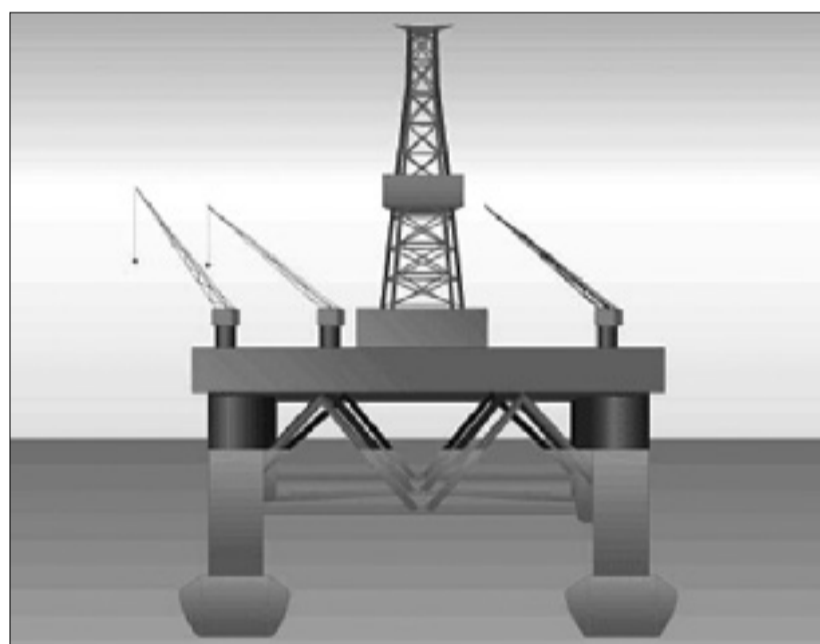

44 milijard sodčkov nafte. Azerbajdžan, Iran, Turkmenistan, Kazahstan in Rusija se bojijo, da bi BP ali kako drugo podjetje povzročilo podobno katastrofo. »Države bi bile v podobnem primeru nemočne. Verjetno bodo zahtevale določena jamstva,« pravi naš dobro obveščeni sogovornik.

Vojne in Condoleezza

Kriški pomorščak je v svoji karieri videl in doživel marsikaj. Tankerje je vodil po vseh oceanih, med plovo je srečal nenavadne valove, samotarske pomorščake, tropsko sonce in skandinavski led. V Perzijskem zalivu se je znašel v različnih kritičnih obdobjih. Leta 1973 je na krovu tankerja spremljal naftno krizo, a tudi posledice kiperske vojne, ko je bil zaradi spopadov med Egipčani in Izraelci zaprt Sueški prekop. »Z Perzijskega zaliva smo morali v Evropo, zato smo obkrožili Afriko okrog Rta dobre nade.« 80. leta je zaznamovala iransko-iraška vojna, Sulli pa je tedaj pri znanecu v Savdski Arabiji običajno kupoval zobatce in ostrize, ki so plavali v naftnem morju.

Po uspešnem delu na morskem naftnem polju v Cabindi v Angoli je družba Chevron dodelila Sulliju poveljstvo tankerja Condoleezza Rice (nosilnost 135 tisoč DWT): »Nafto smo prevažali iz Zahodne Afrike v Fidelfijo, kjer so bile rafinerije.« To je bil njegov zadnji tanker pred upokojitvijo, zato ga je po tradiciji lahko imenoval »moja ladja«. Družba Chevron je tanker imenovala po članici

Busheve administracije, ki je v 90. letih kot politična izvedenka pomagala družbi pri sklepanju koncesijskih pogodb s Sovjetsko zvezo. Med novinarji pa so se širile neosnovane govorice, da je Riceova lastnica ladje.

Knjiga

Knjiga o nastanku in razvoju svetovne naftne industrije, ki jo je Marco Sulli že napisal in opremil z dragocenim fotografskim

gradivom, bo predvidoma letos izšla pri Celjski Mohorjevi družbi, v sodelovanju z istoimensko goriško založbo. Knjigo bogatijo arhivske fotografije, dober del katerih je kapitan Sulliju izrecno za to knjigo posodila družba Chevron. Oktobra bo avtor o zelo zanimivem delu, ki ob razumljivih tehničnih razlagah izčrpno obravnava zgodovinske dogodke in politična ozadja, predaval v Ribiškem muzeju v Križu.

Aljoša Fonda

MEHIŠKI ZALIV - BP postavil kupolo, a nafta še odteka

Predsednik Obama že tretjič na območju okoljske katastrofe

Obama med ogledom ANSA

NEW ORLEANS - Ameriški predsednik Barack Obama je v petek že tretjič obiskal območje Mehiškega zaliva potem, ko je ameriška javnost vse bolj razočarana tudi z njim, ker da ne pokaže več jeze in odločnosti zaradi neuspešnih prizadevanj naftne družbe BP, da bi zaustavila iztekanje nafte v morje.

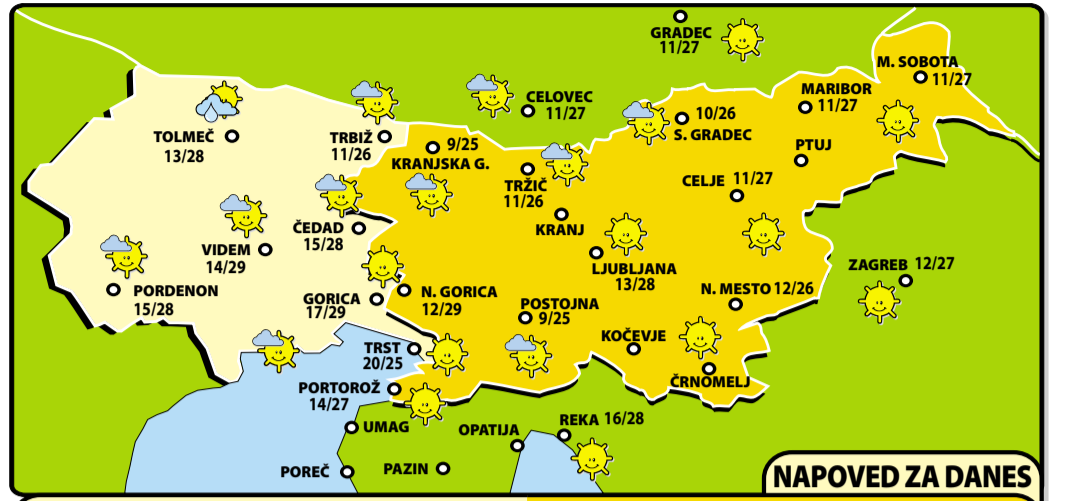
Podjetju je sicer nazadnje uspelo odrezati oziroma prečipniti poškodovano cev na dnu Mehiškega zaliva in nanjo nataktni pokrov s cevjo, da bi nafta preusmerili do tankerja na površju. Tako jim uspeva ujeti nekaj nafte, vendar ni znano koliko, saj se nafta na posnetkih podvodnih kamer še vedno izteka mimo pokrova. Doslej naj bi se v morje izteklo med 83 do 180 milijonov litrov nafte, ki je dosegla obale Louisiane, Alabame, Missisippija in Floride.

Obama je v petek po pristanku v New Orleansu dejal, da opaža napredek v boju proti izlivu nafte, vendar je opozoril, da je še prezgodaj za

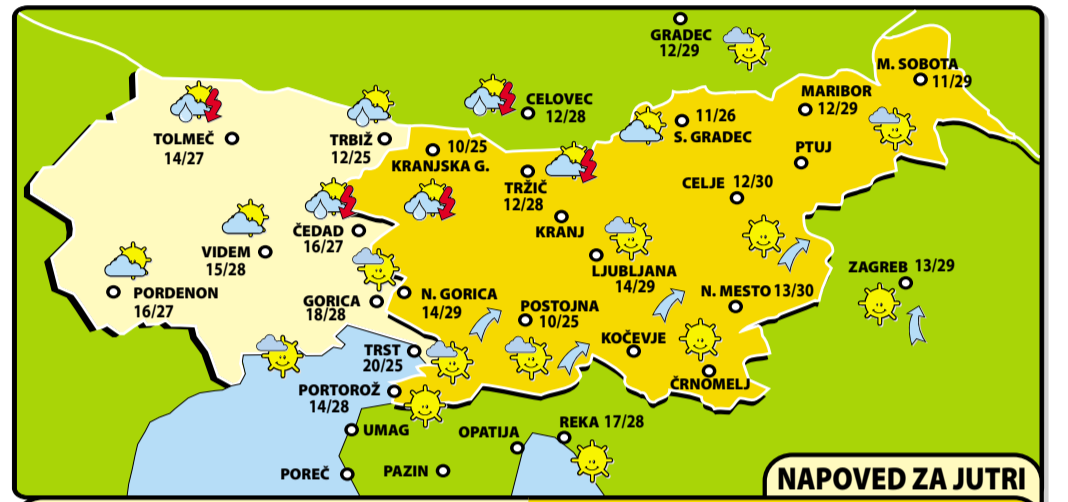
optimizem. Ponovno je kritiziral družbo BP, da namenja denar za televizijske in druge oglase ter plačuje dividende delničarjem, obenem pa skopari pri plačevanju odškodnin ribičem in drugim, ki so prizadeti zaradi izliva nafte.

Ameriški predsednik je sicer v zadnjih dneh nekoliko zaostril retoriko, ker so Američani vse bolj razočarani, da ni bolj jezen. Zaradi tega je v četrtek v pogovoru za CNN zatrdil, da je zaradi naftnega madeža "res jezen".

Zaradi resnosti krize in padanja podpore v javnosti se je Obama tudi odločil, da odpove načrtovano pot v Indonezijo in Avstralijo. Naslednji teden se bo v Beli hiši sestal z družinskimi člani enajstih delavcev, ki so umrli ob eksploziji na naftni ploščadi Deepwater Horizon 20. aprila. Vlada je že v četrtek sporočila, da so BP izdali račun za 69 milijonov dolarjev za stroške odpravljanja posledic nesreče. Podjetje je sicer že samo porabilo skoraj milijardo dolarjev. (STA)

NAPOVED ZA DANES
 Po vsej deželi bo zjutraj jasno ali pretežno jasno. Čez dan se bo v gorah pooblačilo, popoldne bodo možne posamezne kratkotrajne padavine ali plohe zlasti v Karniji in proti meji s Cadorejem. Pihal bo lahen morski veter.
 Danes bo sončno. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 14, ob morju do 16, najvišje dnevne od 25 do 29 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI
 Zjutraj bo prevladovalo pretežno jasno vreme, čez dan se bo pooblačilo zlasti v gorskem svetu, kjer bodo popoldne možne posamezne krajevne plohe in kakšna nevihta, ki bodo dosegle zgornjo ravnino. Ob obali bo vreme lepše, pretežno jasno bo.
 Jutri in v torek bo sončno in čez dan zelo toplo. Proti večeru bodo v gorskem svetu možne posamezne nevihte. Pihal bo jugozahodni veter.

Greben visokega zračnega pritiska bo zajel našo deželo. V ponedeljek bo atlantska fronta prečkala srednjo Evropo in oplazila vzhodne Alpe.
 Nad srednjo in vzhodno Evropo ter Sredozemljem je območje visokega zračnega pritiska. Nad naše kraje doteka toplel in suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 5.17 in zatone ob 20.51 Dolžina dneva 15.34

BIOPROGNOZA
 Danes bo vremenski vpliv ugoden in ob sončnem vremenu vzpodbuden.

MORJE
 Danes bo vremenski vpliv ugoden in ob sončnem vremenu vzpodbuden.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m 2	2000 m 10
1000 m 19	2500 m 8
1500 m 14	2864 m 7

UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah dosegel do 7,5, v gorah do 8,5.

PLIMOVANJE
Danes: ob 2.28 najnižje -31 cm, ob 8.18 najvišje 8 cm, ob 13.16 najnižje -18 cm, ob 19.51 najvišje 44 cm.
Jutri: ob 2.51 najnižje -41 cm, ob 8.55 najvišje 14 cm, ob 13.55 najnižje -17 cm, ob 20.16 najvišje 48 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

AREA SciencePark

OpenDay 2010

Sobota 12. junija
 OD 10.00 DO 18.00 URE

umetnost in energija

ALTERNATIVNI DAN

Tudi letos vas pričakujemo na dnevu odprtih vrat znanosti in inovacij v kampusih pri Padričah in Bazovici, v Tržaškem astronomskem observatoriju-INAF in v didaktično-naravoslovnem centru v Bazovici.

INFORMACIJE IN REZERVACIJE
 Klicni center deluje do 10. junija ponedeljek-petek: 9.00-13.00 in 14.00-18.00
 Tel. 040.362317 • Fax 040.635007
 openday@theoffice.it • www.area.trieste.it/openday

POD POKROVITELJSTVOM: REGIONE AUTONOMA FRIULI VENEZIA GIULIA, PROVINCIA TRIESTE, Comune di Trieste

DOPIS IZ PARIZA - Pogovor z ustanoviteljico Plavi angel za preprečevanje pedofilije in pomoč storilcem

PARIZ - V zadnjem času se je veliko govorilo o pedofiliji oziroma o pedofilskem škandalu katoliške cerkve, ki je sprožil živahno razpravo med izvedenci. Tako sem zasledila združenje *Lange bleu* (Plavi angel), ki se ukvarja s prevencijo oziroma preprečevanjem, da bi pedofili prešli v akcijo. Obstaja veliko združenj za zaščito žrtev, toda prvič sem zasledila tako, ki se ukvarja s pomočjo pedofilom. Od kod in zakaj ta ideja? O tem sem se pogovorila z ustanoviteljico Latifo Bennari.

Kako se je začelo?

»Sama sem doživela nasilje s strani očetovega kolega od svojega šestega do štirinajstega leta. Rešilo me je to, da smo se preselili v Francijo; doma sem iz Maroka. Že kot najstnica sem začela pomagati žrtvam pedofilije in preko njih sem prišla nato v stik s pedofili. Kmalu sem spoznala, da je vsak primer zgodba zase - posameznik, njegovo življenje, spolni vzgibi, razlogi, vzroki -, večkrat pa sem naletela na izjavo, da ne bi zagrešili tega, kar so, ko bi bili imeli pomoč. Družba obsoja, a ne naredi ničesar, da bi to preprečila oziroma da bi tem ljudem pomagala.«

Kdo so pedofili?

»Že sam izraz pedofil ni ustrezen, saj spravi vse v en koš, kar seveda ne drži: nekatere privlačujejo otroci, druge pubertetniki, nekatere deklice, druge deklice, predvsem pa eni zagrešijo, drugi pa ne. Prav tako so tudi tisti, ki ne preidejo v akcijo, a se zaradi svojih želja počutijo krive in so večkrat žrtve depresije ali celo samomora. Spoznala sem, da je potrebna prevencija, in ker nisem nikjer našla ustrezne strukture, sem se sama odločila za njeno ustanovitev. Prvi korak je, da človek to pove; nekaterim to zadostuje, drugi potrebujejo posebne terapije. Pa še to: omenila sem različne tipe pedofilov. Veliko se govori o moških, toda pedofilija ne izključuje žensk; primere sem srečala med varuškami in podobnimi poklici. Naša družba daje ženski materinsko vlogo, lahko si dovolijo nežnejši stik z otroki in zato je pojav manj opazen.«

Škandal katoliške cerkve.

»Dve besedi o tem. Osebnost sem proti temu, da papež prosi oduščanje v imenu cerkve, ker gre ponovno za posploševanje. Ko bi grešil policaj - in tudi to sem videla na terenu - bi sodili policiji nasplošno, bi zahtevali opravičilo v imenu policije? Ko bi to naredil imam, bi Meka prosila oduščanja? Oduščanje je treba prositi za posamezne primere, drugače spravimo v ta koš tudi tiste duhovnike, ki pomagajo in ki so dolgo bili mnogim žrtvam edina pomoč.«

LATIFO BENNARI

Združenje L'Ange Bleu.

»Ideja mojega združenja je predvsem prevencija in torej zaščita otrok. Ko sem začela, so mi eksperti na kongresu rekli, da je moja ideja neuresničljiva, ker da pedofili ne bodo nikoli prostovoljno klicali in povedali, kaj nosijo v sebi. Samo nek Kanadčan mi je rekel, da kaj takega še ni nihče poskusil in naj nadaljujem. Vztrajala sem in uspela; sicer moram priznati, da moja ideja ne bi delovala brez interneta, ki omogoča anonimnost. Pri svojem boju sem srečala policaje, advokate, sodnike; družbeni sloj pedofiliji ni ovira. Kontaktirali so me celo iz zapora, torej tisti, ki so pedofilska dejanja že zagrešili. Nisem imela namena delovati z zaporniki, toda ko so se oglasili, jim nisem zaprla vrat. In seveda jih nisem zaprla žrtvam, saj nam lahko kontaktira kdorkoli, čeprav je bilo združenje ustanovljeno za pomoč pedofilom. Posebnost *Lange bleu* je tudi ta, da se tukaj dobivamo vsi skupaj, žrtve in pedofili. V zvezi s svojim delovanjem sem bila povabljen tudi v Elizej, od koder pa doslej nisem prejela pomoči.«

So ljudje, ki ne sledijo stereotipom in ki so se odločili, da bodo pomagali bližnjemu. Med njimi je Latifa Bennari in njen *Lange bleu* (www.ange-bleu.com).
 Jana Radovič